

Letno poročilo 2019

LIVAR, Proizvodnja in obdelava ulitkov, d.d.

Ivančna Gorica, 24. junij 2020

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	4
1.1. OSNOVNI PODATKI	4
1.2. LASTNIŠKA STRUKTURA	4
1.3. VODENJE IN UPRAVLJANJE DRUŽBE	6
1.4. POROČILO IZVRŠNIH DIREKTORJEV	7
1.5. STRATEŠKA USMERITEV	9
1.6. OSREDOTOČENOST NA KAKOVOST	9
1.7. GIBANJE GLAVNIH KAZALNIKOV USPEŠNOSTI POSLOVANJA	10
2. POSLOVNO POROČILO	12
2.1. PRODAJA	12
2.2. DOBIČKONOSNOST POSLOVANJA IN FINANČNI POLOŽAJ	14
2.3. INVESTICIJE	19
2.4. ZAPOSLENI	20
2.5. OKOLJE	21
2.6. DRUŽBENA ODGOVORNOST	22
3. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	23
4. PREDPOSTAVKA DELUJOČEGA PODJETJA	24
5. VPLIV EPIDEMIJE COVID-19 NA POSLOVANJE	24
6. UPRAVLJANJE S TVEGANJI	25
7. NAČRTI ZA PRIHODNOST	27
8. IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	29
8.1. KODEKS UPRAVLJANJA DRUŽBE	29
8.2. POLITIKA RAZNOLIKOSTI V ZVEZI Z ZASTOPANOSTJO V ORGANIH VODENJA	29
8.3. SISTEM NOTRANJE KONTROLE IN UPRAVLJANJA S TVEGANJI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA	29
8.4. SKUPŠČINA DRUŽBE	30
8.5. ORGANI VODENJA IN NADZORA TER NJIHOVE KOMISIJE	30
9. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	33
9.1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA	36
9.2. IZJAVA O PODRUŽNICAH	37
10. IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA	38
11. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	40
12. IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA	41
13. IZKAZ DENARNIH TOKOV	42
14. IZKAZ GIBANJA KAPITALA	43
15. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	44
15.1. SPLOŠNA RAZKRITJA	44
15.2. RAČUNOVODSKE USMERITVE	44
15.3. POSAMEZNE RAČUNOVODSKE USMERITVE	45

16.	POJASNILA K BILANCI STANJA.....	55
17.	POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA.....	68
18.	POSLOJI S POVEZANIMI OSEBAMI	77
19.	DOGODKI PO BILANCI STANJA	78

1. UVOD

1.1. OSNOVNI PODATKI

Livar, d.d., Ivančna Gorica	
Sedež	Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica
Telefon	+ 386 1 786 99 00
E-pošta	info@livar.si
Matična številka	5504813
Davčna številka	58984771
Dejavnost	(24.510) litje železa
Velikost	velika družba

Družba Livar, proizvodnja in obdelava ulitkov, d.d. (v nadaljevanju: »Livar« ali »družba«) deluje že od leta 1954 in je največja livarna železnih litin v Sloveniji. Livar je specializirana livarna za proizvodnjo izdelkov iz sive in nodularne litine, z možnostjo njihove mehanske obdelave. Deluje na dveh lokacijah in obsega tri proizvodne centre. Sedež družbe je v Ivančni Gorici, kjer poleg poslovne stavbe stoji enota livarske proizvodnje. Druga enota livarske proizvodnje je locirana v Črnomlju in obsega tudi ločen center za mehansko obdelavo.

Družba je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, pod vložno številko 1/3026/00.

1.2. LASTNIŠKA STRUKTURA

Osnovni kapital družbe je na dan 31.12.2019 znašal 6.069.276 EUR in je bil razdeljen na 6.069.276 navadnih imenskih kosovnih delnic. Vsaka kosovna delnica ima enak delež in pripadajoč znesek v osnovnem kapitalu družbe, ki se določa glede na število vseh izdanih kosovnih delnic.

Delnice so izdane v nematerializirani obliki in vpisane v delniško knjigo, ki se vodi pri KDD - Centralna klirinško depotna družba, delniška družba. Vse izdane delnice so delnice enega razreda in so v celoti vplačane. Prenos delnic ni omejen.

Vsaka kosovna delnica daje njenemu imetniku pravico do:

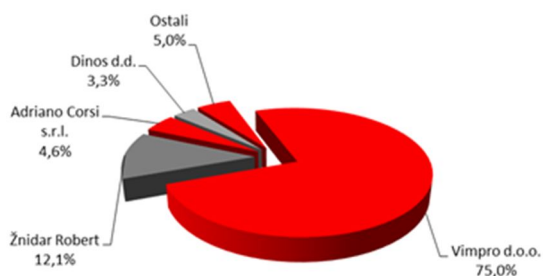
- udeležbe pri upravljanju družbe,
- dela dobička (dividende),
- ustreznega dela preostalega po stečaju ali likvidaciji družbe.

Livar je imel na dan 31.12.2019 skupno 271 delničarjev. Družba je zavezana k uporabi zakona, ki ureja prevzeme. Glasovalne pravice delničarjev s statutom niso omejene. Družbi ne more zagotoviti, da med posameznimi delničarji niso vzpostavljeni dogovori, ki lahko povzročijo omejitev prenosa delnic ali glasovalnih pravic.

Večinski delničar je družba VIMPRO posredništvo d.o.o., ki je bila na dan 31.12.2019 imetnica 4.551.957 delnic, kar predstavlja 75,0 % vseh izdanih delnic Livarja.

Livar nima vzpostavljene delniške sheme za delavce ali vodstvo družbe. Pravila o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja in nadzora, spremembah statuta ter pooblastila članov posloводства ne odstopajo od ureditve, ki jo določa veljavni Zakon o gospodarskih družbah. Posloводство nima posebnih pooblastil za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Lastniška struktura na dan 31.12.2019:

Višina lastniškega kapitala na dan 31.12.2019	-911.405 EUR
Višina osnovnega kapitala na dan 31.12.2019	6.069.276 EUR
Število izdanih delnic na dan 31.12.2019	6.069.276

1.3. VODENJE IN UPRAVLJANJE DRUŽBE

Upravni odbor družbe Livar d.d. sestavlja pet članov. V letu 2019 je upravni odbor deloval v več sestavah, kot je podrobneje pojasnjeno v točki »5.5. Organi vodenja in nadzora ter njihove komisije«.

Sestava upravnega odbora na dan 31.12.2019

Christian Markus Rutar

Predsednik upravnega odbora (predstavnik kapitala)

Vojko Rovere

Član upravnega odbora (predstavnik kapitala)

Jože Strmole

Član upravnega odbora (predstavnik delavcev)

Dejan Kaisersberger

Član upravnega odbora (predstavnik kapitala)

dr. Rok Rozman

Član upravnega odbora (predstavnik kapitala)

Sestava vodstvene ekipe na dan 31.12.2019

dr. Rok Rozman

Glavni izvršni direktor (CEO)

Peter Smole

Izvršni direktor za tehnično področje (CTO)

Dejan Kaisersberger

Izvršni direktor za finančno področje in IT (CFO)

Sestava revizijske komisije na dan 31.12.2019

Christian Markus Rutar

Predsednik revizijske komisije

mag. Simona Korošec Lavrič

Neodvisna zunanja članica revizijske komisije

Jože Strmole

Član revizijske komisije

1.4. POROČILO IZVRŠNIH DIREKTORJEV

Davnega septembra 1954 je v majhni obrtni delavnici Franca Kalarja prvič zagorela kupolna peč in začela tradicijo Livarja. V letu 2019 je Livar zabeležil 65-letnico delovanja in ob tej priložnosti obnovil podobo delavnice ob cesti, ki je skozi leta zaznamovala proizvodnji obrat v Ivančni Gorici.

Novo poglavje je Livar v preteklem letu obrnil tudi na poslovnem področju. V začetku poslovnega leta je upravni odbor sprejel odločitev o nujnosti menjave celotne vodstvene ekipe, ki naj se loti projektov poslovne prenove in finančnega prestrukturiranja Livarja. Nova ekipa izvršnih direktorjev je bila postavljena do meseca maja, vzporedno pa se je oblikovala celotna vodstvena ekipa. Leto korenitih sprememb so predvsem v drugi polovici leta zaznamovali še izzivi trga, saj se je trend postopnega zmanjševanja povpraševanja še poglobil z večjim upadom povpraševanja na vseh glavnih izvoznih trgih Livarja.

Poslovna prenova družbe je postavljena na temelju vizije postati prva izbira naših kupcev za celovite livarske rešitve, ki temelji na centrih odličnosti in visoko motivirani ekipi zaposlenih. Strateški cilji so usmerjeni v optimizacijo proizvodnih procesov, vpeljavo metod vitke proizvodnje in avtomatizacijo ter skrajševanje razvojnih časov za serijsko proizvodnjo novih izdelkov. Na tej osnovi je bil ob zaključku leta postavljen strateški načrt ROADMAP 2020+, ki vključuje deset fokusnih področij, kjer ima Livar največji potencial napredka. Za vsako fokusno področje je bil določen nabor glavnih aktivnosti in konkretni cilji, katerih napredek se sistematično spremlja preko izbranih kazalnikov. Vodstvo družbe je usmerjeno v proizvodnjo in na dnevni ravni zagotavlja spremljanje ključnih proizvodnih kazalnikov ter koordinira izvajanje korektivnih ukrepov. Vse navedene aktivnosti imajo enoten cilj – izboljšati poslovno kondicijo Livarja, kot dolgoročno uspešne, stabilne in razvojno naravnane livarne, najboljše v širšem regionalnem okolju.

Vzporedno s poslovno prenovo se je novo vodstvo soočilo z izzivom ureditve finančnega področja, ki se je v preteklih letih reševalo parcialno in predvsem z odlogom finančnih obveznosti. Visok finančni dolg obremenjuje Livar že več kot desetletje, pri čemer pa izvorni problem ne izhaja iz osnovne dejavnosti, temveč predvsem iz preteklih neuspešnih investicij Livarja v livarne v Topoli in Jelšingradu. Finančna obremenitev se je dodatno povečala v letu 2017, ko se je tedanje vodstvo odločilo za večji investicijski cikel, pri čemer pa ni predhodno zagotovilo finančnih sredstev v ta namen. Vse to je narekovalo nujnost finančnega prestrukturiranja, ki intenzivno poteka od začetka 2018 dalje. V poslovnem letu 2019 so bančni upniki dosegli dogovor s finančnim investitorjem, ki je izrazil pripravljenost odkupiti celotni finančni dolg družbe in podpreti proces finančnega prestrukturiranja. Z vstopom novega finančnega investitorja, mednarodne finančne skupine AnaCap Financial Partner s sedežem v Londonu, je bila konec leta 2019 dosežena konsolidacija finančnega dolga. V naslednjem koraku je bila z začetkom leta 2020 sprožena upniška prisilna poravnava, s ciljem prilagoditi celotno zadolžitev družbe na dolgoročno vzdržno raven.

Poslovno leto 2019 je Livar zaključil z negativnim poslovnim rezultatom, kar je predvsem posledica in odprave terjatev na odložene davke ter sprostitev usredstvenih stroškov projektov preteklih let zaradi neobstoja pričakovanih bodočih ekonomskih koristi. V posledici visokega finančnega dolga so poslovni rezultat dodatno bremenili še visoki stroški financiranja zaradi prezadolženosti. Zaradi nižje prodaje je vodstvo družbe v zadnjem kvartalu sprejelo ukrepe za prilagajanje obsega kadrovskih resursov in zmanjšanje fiksnih stroškov poslovanja.

Skladno s pravili postopka prisilne poravnave je Livar ob zaključku poslovnega leta preveril vrednost vseh sredstev in oblikoval ustrezne popravke vrednosti. Na tej osnovi je bil ugotovljen primanjkljaj zadostnih sredstev kapitala, kar bo predvidoma sanirano v procesu prisilne poravnave preko dokapitalizacije družbe. Z zaključkom procesa prisilne poravnave, kot zadnjega koraka v okviru finančnega prestrukturiranja, se bo konkurenčnost Livarja še povečala, hkrati pa se bodo sprostile omejitve za nova vlaganja. Livar tako nadaljuje uspešno zgodbo in s ciljem dokončne ureditve preteklih finančnih bremen postavlja trdne temelje za nadaljnji razvoj in modernizacijo livarske tradicije.

dr. Rok Rozman

Glavni izvršni direktor (CEO)

Dejan Kaisersberger

Izvršni direktor za finančno področje in IT (CFO)

Peter Smole

Izvršni direktor za tehnično področje (CTO)

1.5. STRATEŠKA USMERITEV

Vizija Livarja je postati prva izbira za ulitke, obdelavo in montažo, ki bo temeljila na motiviranih sodelavcih in centrih odličnosti«.

Vizijo uresničujemo z izvajanjem strateškega programa, sestavljenega iz desetih projektov, katerega glavni namen je izboljšanje procesov proizvodnje, kvalitete izdelkov in delovnega okolja, kar se bo posledično odrazilo v dvigu konkurenčnosti in boljšem poslovanju celotnega podjetja. Program smo v Livarju poimenovali ROADMAP 2020+.

1.6. OSREDOTOČENOST NA KAKOVOST

Kakovost predstavlja temeljno poslovno vrednoto, visoka kakovost izdelkov in storitev pa vodilno načelo poslovanja Livarja. Smo prodajno usmerjeno podjetje, ki našim kupcem nudi optimalne rešitve. Z osredotočenostjo na naše kupce gradimo dolgoročna partnerstva, ki temeljijo na razumevanju njihovih potreb, pričakovanj ter naših zmožnosti. Izpolnjevanje in preseganje zahtev po kakovosti razumemo kot ključno gonilo našega napredka in razvoja.

Livar ima dolgoletno tradicijo pri zagotavljanju najvišje kakovosti izdelkov in procesov. Procese delovanja vrednotimo in izboljšujemo. Upoštevamo tudi priporočila vrednotenj naših kupcev in izpolnjujemo veljavne zahteve po skladnosti.

V družbi smo skladno z razvojem izdelkov, trgov ter prizadevnostjo zaposlenih razvijali tudi sisteme kakovosti in jih integrirali v strategijo ter cilje poslovanja. Prizadevanja za izboljševanje učinkovitosti procesov in uspešnosti poslovanja v smeri družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja Livar izkazuje z vzpostavljenim in certificiranim sistemom upravljanja kakovosti po standardih ISO 9001:2015, IATF 16494:2016 ter sistemom ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001:2015.

Potrditvene presoje so pokazale, da je upravljanje kakovosti v letu 2019 skladno z mednarodnimi standardi, stalnica našega delovanja pa so nenehna prizadevanja za večjo osredotočenost na izboljšave in preventivo, upoštevanje specifičnih zahtev kupcev, doslednejšo uporabo metod avtomobilske industrije ter izboljševanja obvladovanja celotne dobaviteljske verige.

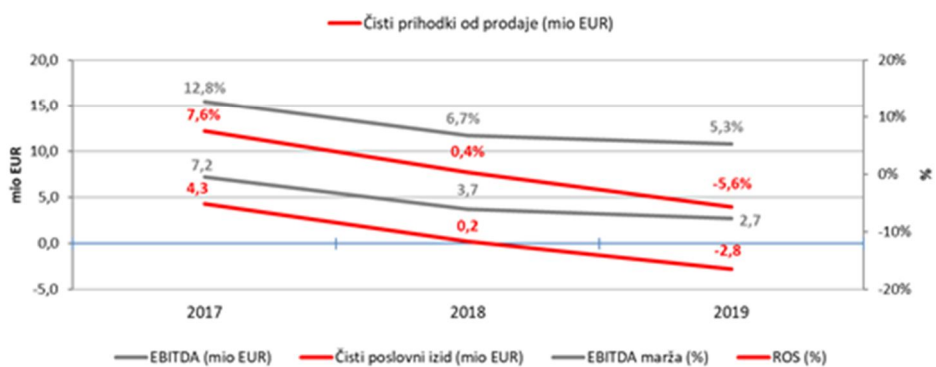

Pridobljene produktne kvalifikacije omogočajo prisotnost Livarjevih izdelkov v najzahtevnejših varnostnih sistemih železniške industrije, po standardu EN 124-2:2015 certificiran program komunalnega programa pa našim izdelkom daje možnost vstopa na trg držav Evropske unije.

Zavedanje, da proizvajamo komponente za proizvode vrhunske kakovosti in zanesljivosti, da sodelujemo s kupci, ki postavljajo svetovne standarde na področju varnosti in kakovosti proizvodov, postavlja pred nas zavezo širjenja kulture kakovosti, varnosti in trajnega razvoja v vseh procesih družbe Livar.

1.7. GIBANJE GLAVNIH KAZALNIKOV USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Ključni kazalniki uspešnosti poslovanja	Jan - dec 2017	Jan - dec 2018	Jan - dec 2019
Finančni položaj			
Lastniški kapital	7.857.839	5.519.758	-911.405
Finančne obveznosti (dolžniški kapital)	15.932.521	14.921.126	16.088.229
Dolžniški kapital / EBITDA	2,21	3,82	5,97
Čiste finančne obveznosti (čisti dolžniški kapital)	15.898.128	14.871.581	16.029.533
Čisti dolžniški kapital / EBITDA	2,21	3,81	5,95
Dolžniški kapital / čisti investirani kapital (LK + DK)	67,0%	73,0%	106,0%
Obresti	711.129	698.773	544.556
EBITDA / obresti	10,12	5,35	4,87
ROE	54,3%	6,5%	302,3%
Dobičkonosnost poslovanja			
Čisti prihodki od prodaje	56.120.914	56.121.586	49.817.590
Dodana vrednost	22.266.867	20.630.646	19.778.836
Dodana vrednost na zaposlenega (zaposleni Livar+najem)	41.594	34.053	29.139
Dodana vrednost v prihodkih od prodaje	39,7%	36,8%	39,7%
EBIT	5.140.239	1.203.092	237.921
EBIT marža	9,2%	2,1%	0,5%
EBITDA	7.199.921	3.740.788	2.652.827
EBITDA marža	12,8%	6,7%	5,3%
Čisti poslovni izid	4.265.666	197.139	-2.795.013
ROS	7,6%	0,4%	-5,6%
Ustvarjanje denarnega toka			
Čisti denarni tok (ČDT)	6.325.348	2.734.835	-380.105
Capex (EUR)	5.434.922	2.454.331	880.363
Capex (%)	9,7%	4,4%	1,8%
Sprememba obratnega kapitala	-3.050.792	2.519.096	1.644.452
Sprememba čistega obratnega kapitala	3.431.459	565.925	-277.181

2. POSLOVNO POROČILO

2.1. PRODAJA

Livar je v letu 2019 dosegel čiste prihodke od prodaje v višini 49,8 milijona EUR, kar je za 11% manj kot v preteklem letu. Pritok naročil v prvih osmih mesecih leta je bil v skladu z načrtovanim, upoštevajoč trend postopnega ohlajanja povpraševanja na relevantnih prodajnih trgih, ki je opazen od druge polovice 2018 dalje. V zadnjih štirih mesecih 2019 pa se je povpraševanje na trgu nenadoma in nepričakovano pri številnih kupcih (predvsem na italijanskem trgu) znižalo tudi do 30%. Postavljeni prodajni načrt za leto 2019 posledično količinsko in vrednostno ni bil dosežen.

V letu 2017 in v začetku leta 2018 kapacitete evropskih livarn niso zadoščale potrebam trga. Livar se je v teh okoliščinah usmeril v širitev obsega proizvodnje in je poskušal proizvesti ulitke za vsa razpoložljiva naročila, posledično pa je zaradi preobremenitve proizvodnih procesov močno padla dobavna zanesljivost, zaradi lovljenja rokov so se drobile serije, poslabšala se je kvaliteta. Vse to je imelo za rezultat bistveno povečanje strukturnih stroškov in obremenitev opreme, predvsem pa je negativno omajalo poslovni ugled Livarja in zaupanje kupcev.

Glede na omenjene izkušnje je bila v letu 2019 spremenjena prodajna strategija. Razpoložljivi viri, tako proizvodni kot človeški, so se osredotočili na strateške kupce in kupce z visokim potencialom. Od aprila 2019 naprej se je konstantno izboljševala dobavna zanesljivost (OTD). Tudi stroški slabe kvalitete so se zmanjšali. Odpravilo se je ozko grlo priprave ponudb in vpeljave novih produktov, kar je eden najpomembnejših pogojev pri nadaljnjem sodelovanju s kupcem. Livar iz klasičnega odnosa prodajalec/kupec prehaja v odnos dolgoročnih vzdržnih partnerstev. Prvi rezultati te usmeritve so že vidni. Livar je pri posameznih najzahtevnejših in najpomembnejših partnerjih že izboljšal dobaviteljski status in ponovno dobiva več povabil za udeležbo v razvoju in implementaciji novih produktov.

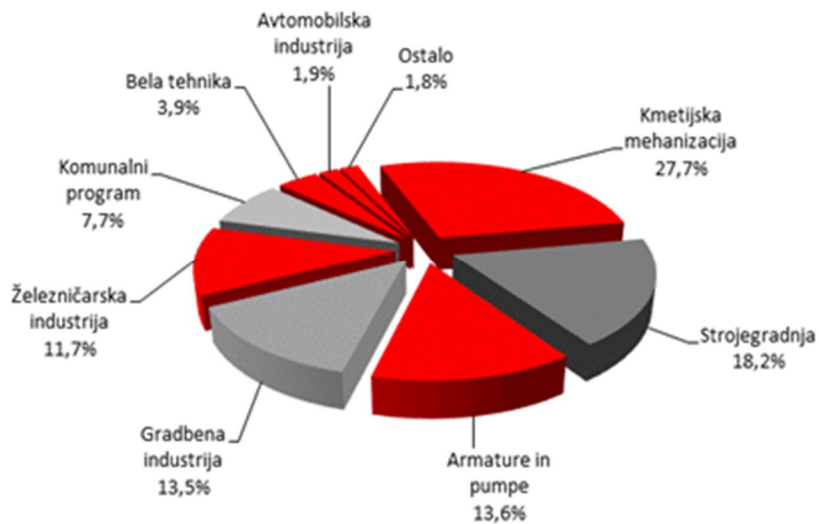
V letu 2019 se je izvajala optimizacija portfelja kupcev in produktov, s poudarkom na primernosti produktov za obstoječo tehnologijo in proizvodni proces. Za posamezne produkte so bile začete in vpeljane aktivnosti za izboljšanje stroškovne učinkovitosti, ureditev cenovne politike ali odločitev o ukinitvi proizvodnje za posamezne kupce in produkte. V skladu s strateško usmeritvijo Livarja se je nadaljevalo z zmanjševanjem prekomerne odvisnosti od enega trga in povečanjem prodaje v Nemčijo, Avstrijo in Skandinavske dežele.

Struktura prodaje po državah

V letu 2019 se je povečal delež prodaje v transportni (železniški) industriji ter na področju armatur in pump. Delež kmetijske mehanizacije, kot prevladujoče panoge, se je zmanjšal. Dosežena je bila večja uravnoteženost po posameznih industrijskih panogah.

Struktura prodaje po industrijah

2.2. DOBIČKONOSNOST POSLOVANJA IN FINANČNI POLOŽAJ

Dobičkonosnost poslovanja družbe v letu 2019

v EUR	2018	2019	
Izkaz poslovnega izida	Jan - dec	Jan-dec	Indeks
Čisti prihodki od prodaje	56.121.586	49.817.590	89
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-24.915.807	-21.179.964	85
Nabavna vrednost izdelavnega materiala in sur	-25.012.245	-21.076.809	84
Sprememba vrednost zalog	225.725	55.635	25
Nabavna vrednost blaga	-129.287	-158.791	123
Iztržek	31.205.779	28.637.626	92
Iztržek (marža v %)	55,6%	57,5%	103
Stroški pomožnega materiala	-257.279	-231.349	90
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	78.654	9.653	12
Ostali materialni stroški	-4.911.709	-4.558.986	93
Stroški storitev	-5.326.970	-4.643.965	87
Drugi poslovni prihodki	279.692	998.381	357
Drugi poslovni odhodki	-437.520	-432.523	99
Dodana vrednost (DV)	20.630.646	19.778.836	96
DV / zaposlenega (zaposleni Livar+najem)	34.053	29.139	86
DV v prihodkih od prodaje	36,8%	39,7%	108
Stroški dela skupaj (zaposleni Livar + najem)	-16.889.858	-17.126.009	101
EBITDA	3.740.788	2.652.827	71
EBITDA marža	6,7%	5,3%	80
Odpisi vrednosti	-2.537.696	-2.414.907	95
Poslovni izid iz poslovanja / EBIT	1.203.092	237.921	20
EBIT marža	2,1%	0,5%	22
Finančni prihodki iz danih posojil	5	3	55
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	956	7.653	800
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	-837.016	-661.532	79
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-150.057	-199.243	133
Stanje finančnih gibanj	-986.113	-853.119	87
Drugi prihodki	9.772	63.871	654
Drugi odhodki	-29.613	-124.850	422
Stanje izrednih gibanj	-19.841	-60.979	307
Poslovni izid pred obdavčitvijo	197.139	-676.177	-343
Odloženi davki	0	-2.118.835	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	197.139	-2.795.013	-1.418
ROS	0,4%	-5,6%	-1.597
Čisti denarni tok	2.734.835	-380.105	-14

Na poslabšanje dobičkonosnosti poslovanja v letu 2019 v primerjavi s predhodnim letom in načrtom je vplival padec prodaje v zadnjem kvartalu leta. Izostanka pričakovanih prihodkov od prodaje ni bilo mogoče v celoti nadomestiti predvsem v delu fiksnih stroškov.

Poleg vpliva padca prodaje zadnjega kvartala so na poslabšanje dobičkonosnosti poslovanja leta 2019 vplivali tudi enkratni oziroma izredni dogodki, ki bremenijo poslovni rezultat. V tem kontekstu velja izpostaviti predvsem prenos kapitaliziranih in dolgoročno razmejenih stroškov projektov, kateri so bili v preteklih letih razmejeni na prihodnost, v stroške poslovanja leta 2019. Pregled vsebine projektov je namreč pokazal, da posamezni projekti

ne prinašajo poslovnih koristi za družbo in se ne izvajajo. Skupen ocenjen vpliv prenosa teh stroškov preteklih projektov na doseženo EBITDA znaša 494 tisoč EUR, na čisti poslovni izid pa 698 tisoč EUR.

Pomembno čisti poslovni izid leta 2019 znižuje odprava terjatev za odložene davke (skladno s SRS 2016), in sicer v višini -2,1 milijona EUR. Glavni razlog za odpravo je nezmožnost zanesljivega dokazovanja obdavčljivega dobička v prihodnosti, zaradi podane insolventnosti družbe in postopka prisilne poravnave, ki je v teku.

Ključne kategorije dobičkonosnosti

Dobičkonosnost poslovanja	Jan - dec 2018	Jan - dec 2019	Indeks
Čisti prihodki od prodaje	56.121.586	49.817.590	89
Dodana vrednost	20.630.646	19.778.836	96
Dodana vrednost v prihodkih od prodaje	36,8%	39,7%	108
EBITDA	3.740.788	2.652.827	71
EBITDA marža	6,7%	5,3%	80
Čisti poslovni izid	197.139	-2.795.013	-1.418
ROS	0,4%	-5,6%	-1.597

Bruto marža oziroma iztržek je dosegel višino 57,5 %, kar predstavlja 1,9 odstotne točke izboljšanja glede na predhodno leto (leta 2018 je iztržek znašal 55,6 %). Izboljšanje % iztržka v letu 2019 je posledica optimizacije portfelja kupcev in produktov, kot tudi rahlega dviga mehansko obdelanih ulitkov v strukturi prodaje (slednji dosegajo višjo dodano vrednost).

Dodana vrednost je v letu 2019 dosegla višino 19,8 milijona EUR, kar predstavlja 39,7 % čistega prihodka od prodaje. Primerjalno gledano na leto 2018 to predstavlja izboljšanje deleža za 2,9 odstotne točke, kar gre pripisati predhodno opisanemu izboljšanju iztržka leta 2019, ob nekoliko slabšem upravljanju s storitvami v letu 2018 (predvsem s storitvami vezanimi na reklamacije izdelkov in kooperacije). Med stroški storitev leta 2019 je potrebno izpostaviti dvig stroška storitev odvoza odpadnega livarskega peska. Nezmožnost oddaje inertnih odpadkov največjemu prevzemniku od meseca julija 2019 dalje je zaradi zelo omejenih kapacitet odlagališč v Sloveniji postala resen izziv za vso panogo, ki se ukvarja z litjem železa. Livar se je nemudoma vključil v iskanje alternativnih rešitev, vendar se je strošek bistveno povečal, predvsem zaradi daljše poti do končnega odlagališča.

Stroški dela so se primerjalno na preteklo leto zvišali za 1 %, ob 11% nižjem prodajnem prihodku. Vendar prikazan strošek dela ne odraža realnega stanja, zaradi zgoraj pojasnjene razloga prenosa stroškov dela v rezultat 2019 iz naslova kapitalizacije in dolgoročnega razmejevanja projektov v preteklih letih, katerega pomemben del je tudi strošek dela. Večina kapitaliziranih stroškov projektov, v katerih so bili razmejeni stroški dela preteklih let, se je v letu 2019 zaradi neobstoja bodočih ekonomskih koristi odpravilo, zaradi česar so se stroški dela iz tega naslova povišali, v letu 2018 in v predhodnih letih pa znižali. Gledano skozi število zaposlenih na zadnji dan leta, se je število zaposlenih skupaj z agencijskimi delavci v letu 2019 znižalo za 13 %.

Z opisanim razvojem poslovnih prihodkov in odhodkov (stroškov) je Livar v letu 2019 dosegel vrednost EBITDA v višini 2,7 milijona EUR, kar predstavlja vrednostno zmanjšanje glede na predhodno leto v višini 1,1 milijona EUR. Na tej osnovi se je znižala tudi EBITDA marža, ki je znašala 5,3 %.

Leto 2019 je Livar zaključil s čistim poslovnim izidom v višini -2,8 milijona EUR.

Finančni položaj družbe na dan 31.12.2019

v EUR	31.12.2018	31.12.2019	Indeks
SREDSTVA	36.695.484	28.873.426	79
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	22.016.317	15.813.694	72
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1.787.479	799.988	45
Opredmetena osnovna sredstva	19.249.325	15.011.707	78
Dolgoročne finančne naložbe	2.000	2.000	100
Odložene terjatve za davek	977.514	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	14.323.441	12.872.613	90
Zaloge	5.808.817	5.657.254	97
Kratkoročne finančne naložbe	4.000	462.000	11.550
Kratkoročne poslovne terjatve	8.461.078	6.694.663	79
Denarna sredstva	49.546	58.696	118
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	355.727	187.119	53
v EUR	31.12.2018	31.12.2019	Indeks
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	36.695.484	28.873.426	79
A. KAPITAL	5.519.758	-911.405	-17
Vpoklicani kapital	6.069.276	6.069.276	100
Kapitalske rezerve	7.156	7.156	100
Revalorizacijske rezerve	5.163.419	1.600.717	31
Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-995.796	-1.069.244	107
Preneseni izid preteklih let	-4.724.297	-7.519.310	159
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	3.259.430	2.159.455	66
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	11.509.457	1.154.252	10
Dolgoročne finančne obveznosti	11.509.458	848.627	7
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0
D. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	15.232.416	25.791.703	169
Kratkoročne finančne obveznosti	3.411.668	15.239.602	447
Kratkoročne poslovne obveznosti	11.820.748	10.552.101	89
E. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.174.423	679.421	58

Struktura sredstev

Višina sredstev in obveznosti do virov sredstev se je v opazovanem obdobju znižala za 7,8 milijonov EUR oziroma za 21 % in je na dan 31.12.2019 znašala 28,9 milijona EUR.

Stanje **dolgoročnih sredstev** se je v primerjavi s preteklim letom znižalo za 28 % oziroma za 6,2 milijona EUR ter na dan 31.12.2019 znaša 15,8 milijona EUR.

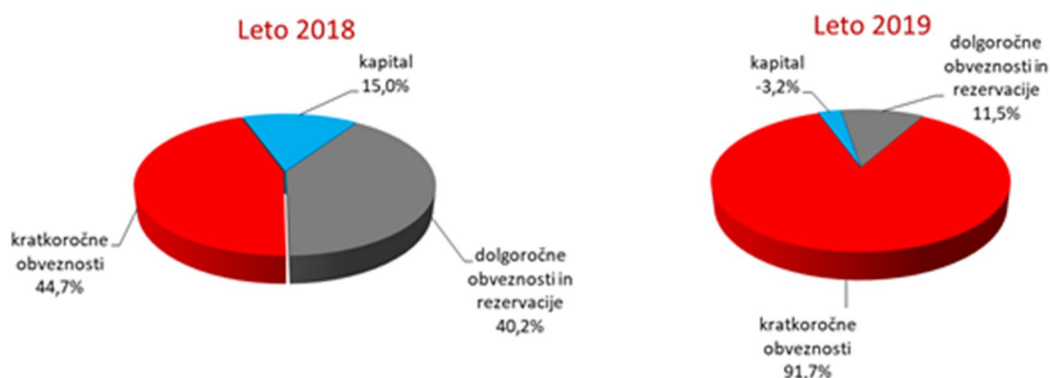
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev so se znižala za 1,0 milijon EUR oziroma za 55 %. Znižanje je posledica prenosa dolgoročno razmejenih stroškov projektov preteklih let, kateri ne prinašajo bodočih ekonomskih koristi, v stroške poslovanja leta 2019 ter spremembe politike razmejevanja stroškov tekočih projektov in razvoja produktov na prihodnja leta, pri čemer se stroški dela zaradi večje transparentnosti pripoznavajo v tekoči rezultat.

Opredmetena osnovna sredstva na dan 31.12.2019 znašajo 15,0 milijona EUR ter so se v letu 2019 znižala za 22 % oziroma 4,2 milijona EUR. Na osnovi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin se je prevrednotila vrednost zemljišč in zgradb na njihovo pošteno vrednost na dan 31.12.2019, v skupni vrednosti 4,4 milijona EUR.

Odložene terjatve za davke na dan 31.12.2020 znašajo 0 EUR, znižale so se za 2,1 milijona EUR. V letu 2019 so bile namreč odložene terjatve za davke v celoti odpravljene, zaradi nezmožnost zanesljivega dokazovanja obdavčljivega dobička v prihodnosti, upoštevajoč dejstvo podane insolventnosti in postopka prisilne poravnave, ki je v teku.

Stanje **kratkoročnih sredstev** in aktivnih časovnih razmejitev se je znižalo za 11 % oziroma za 1,6 milijona EUR. Znižale so se predvsem kratkoročne poslovne terjatve zaradi znižanja obsega poslovnih aktivnosti v zadnjem kvartalu leta 2019 za 1,8 milijona EUR oziroma 21 %.

Obveznosti

Znižanje vrednosti **kapitala** za 6,4 milijona je posledica slabitve poštene vrednosti nepremičnin, aktuarskega izračuna za jubilejne nagrade in odpravnine ter čistega poslovnega izida tekočega leta, na katerega sta vplivali predvsem odprava kapitalizacije stroškov projektov preteklih let in odprava terjatev za odložene davke. Kapital družbe Livar d.d. na dan 31.12.2019 izkazuje negativno vrednost v višini -0,9 milijona EUR.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2019 znižale za 1,1 milijona EUR oz. za 44 % in znašajo 2,2 milijona EUR. Glavnina znižanja se nanaša na rezervacije za dana poroštva družbi Topola Livar a.d.- v stečaju. Rezervacije so bile oblikovane na podlagi ugotovljene visoke stopnje verjetnosti, da bo obveznosti v imenu glavnega dolžnika moral odplačevati porok. Decembra 2019 so bile rezervacije črpane in prenesene med kratkoročne obveznosti, saj so zapadle v plačilo.

Dolgoročne finančne obveznosti so se v letu 2019 znižale za 10,6 milijona EUR, medtem ko so se kratkoročne finančne obveznosti povečale za 11,8 milijon EUR. S strani finančnih upnikov je družba Livar d.d. v decembru prejela obvestila o prenosu terjatev na novega finančnega upnika. Kršitve finančnih pogodb po stanju na dan 31.12.2019 pa niso bile sanirane. Finančna upnika sta dne 10.01.2020 odpoklicala finančne pogodbe, posledično je bilo potrebno prenesti dolgoročne finančne obveznosti med kratkoročne, saj so obveznosti v celoti zapadle v plačilo. Med dolgoročnimi finančnimi obveznostmi ostajajo obveznosti iz najemov, tako finančnih kot tudi poslovnih.

Kratkoročne poslovne obveznosti na dan 31.12.2019 znašajo 10,5 milijona EUR, primerjalno na stanje preteklega leta so se znižale za 1,3 milijona EUR, oziroma za 11 %, pri čemer glavnino znižanja predstavlja znižanje kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev.

Ključne kategorije finančnega položaja

Finančni položaj	Jan - dec 2018	Jan - dec 2019	Indeks
Lastniški kapital	5.519.758	-911.405	-17
Finančne obveznosti (dolžniški kapital)	14.921.126	16.088.229	108
Dolžniški kapital / EBITDA	3,82	5,97	156
Čiste finančne obveznosti (čisti dolžniški kapital)	14.871.581	16.029.533	108
Čisti dolžniški kapital / EBITDA	3,81	5,95	156
Dolžniški kapital / čisti investirani kapital (LK + DK)	73,0%	106,0%	145
Obresti	698.773	544.556	78
EBITDA / obresti	5,35	4,87	91

Razkritja posameznih bilančnih postavk so podrobneje pojasnjena v računovodskem delu poročila.

2.2. INVESTICIJE

V letu 2019 je vrednost investicij znašala 880 tisoč EUR, kar je za 57 % oziroma 1,2 milijona EUR manj, kot je bilo načrtovano. Zaostajanje za načrtovano vrednostjo izhaja predvsem iz dejstva previsoke zadolženosti podjetja, deloma pa tudi zaradi upada povpraševanja v zadnjem kvartalu leta 2019, kar je družbo ob visokih stroških financiranja še dodatno likvidnostno obremenilo. Višina sredstev namenjenih za investicije je bila tudi bistveno nižja od realiziranih vrednosti v preteklih dveh letih.

V letu 2019 je bilo 63 % vseh izvedenih investicij usmerjenih v razvojno, tehnično in tehnološko opremo, kjer je bil največji poudarek na obnovitvi, racionalizaciji in varnosti obstoječih procesov. V obnovo zgradb je bilo usmerjenih 32 % investicij, v neopredmetena sredstva pa je bilo usmerjenih 11 % investicij, s poudarkom na posodobitvi proizvodne informatike.

Obseg in vsebina investiranja v številkah

v EUR	Jan - dec 2017	Jan - dec 2018	Jan - dec 2019
Capex			
Razvojni	862.656	378.640	112.813
Obnovitveni	746.733	942.503	551.209
Racionalizacijski	3.820.953	1.122.859	174.541
Nujen (zakonska ali druga osnova)	4.581	10.329	41.800
Skupaj	5.434.922	2.454.331	880.363
Zgradbe	1.266.130	767.957	279.422
Zemljišča	0	0	0
Tehnična in tehnološka oprema	3.968.042	1.454.450	503.593
Neopredmetena sredstva	200.750	227.993	97.348
Ostalo	0	3.931	0
Skupaj	5.434.922	2.454.331	880.363

Vsebina pomembnejših investicij, izvedenih v letu 2019 je bila naslednja:

- mostno dvigalo, livarna Ivančna Gorica (staro dvigalo je bilo neskladno, v okvari in je za varno uporabo predstavljalo previsoko tveganje);
- uplinjevalna naprava za CBI, livarna Ivančna Gorica (obstoječa naprava je bila dotrajana, v okvari in bi nadaljnja uporaba neposredno ogrožala zdravje zaposlenih);
- kolektor kupolne peči, livarna Ivančna Gorica (zamenjava je bila nujno potrebna zaradi iztrošenosti in nedoseganja visokih temperatur na izstopu kupolne peči, ki je za proizvodnjo bistvenega pomena);
- preureditev obstoječe ventilacije na oddelku izdelave jeder po Chroning postopku, livarna Ivančna Gorica (investicija je bila nujnega pomena za zagotavljanje zdravega delovnega okolja);
- sistem filtracije zraka iz obdelovalnih strojev, mehanska obdelava Črnomelj (investicija je bila nujnega pomena za zagotavljanje zdravega delovnega okolja);
- pralni stroj za ulitke, mehanska obdelava Črnomelj (obstoječi pralni stroj je bil dotrajan, zamenjava pralnega stroja je prispevala k višji produktivnosti in manjši porabi energije);
- sanacija kotlovnice, lokacija Črnomelj (zaradi preseženih emisij iz obstoječe kotlovnice, ki je delovala na mazut, je bilo potrebno kotlovnico sanirati in zagotoviti drug vir ogrevanja – sistem toplotnih črpalk);
- ureditev silosov za odlaganje livarskega peska, livarna Črnomelj in livarna Ivančna Gorica (obstoječe odlagališče je bilo neprimerno in ni več zagotavljalo izpolnjevanja okoljevarstvenih standardov).

2.3. ZAPOSLENI

Eno izmed ključnih področij poslovnega prestrukturiranja družbe je razvoj kadrovskega področja. V drugi polovici leta 2019 smo pričeli s projektom razvoja zaposlenih, z glavno prioriteto razvoja vodstvenih veščin. Za vodje organizacijskih enot in vodje projektov smo pripravili več delavnic s področja mehkih veščin vodenja, kjer je bil poudarek na voditeljstvu ter komunikaciji. Na osnovi uvedbe različnih projektov in preobrazbe organizacije v vitko proizvodnjo, smo se usmerili v projektno vodenje in vodje usposobili tudi na tem področju.

Zaposlene v proizvodnih oddelkih smo usposabljali za uvajanje različnih metod vitke proizvodnje. 5S, SMED, hitri jutranji sestanki in večopravnost na delovnih strojih so samo nekatere metode, ki že aktivno delujejo v procesih v proizvodnji. Prinesle so vidne pozitivne učinke v točnosti dobav, izboljšanju kakovosti in skrajšanju razvojnih časov novih produktov. Pri omenjenih aktivnostih je pomemben dvig usposobljenosti zaposlenih, kjer se njihove kompetence ocenjujejo in redno spremljajo preko vodij v proizvodnji.

Interna izobraževanja smo izvajali predvsem na področju kakovosti, se udeleževali različnih strokovnih izobraževanj, ki jih izvajajo zunanje institucije, bili na tehničnem forumu svetovne livarske organizacije v Portorožu, kjer je imel predstavitev tudi eden izmed naših sodelavcev. V letu 2019 smo bili skupaj s partnerskimi podjetji v branži materialov uspešni tudi pri javnem razpisu kompetenčnega centra za razvoj materialov 2.0..

S ciljem dviga informiranosti in prilagoditve dnevnim izzivom ter posledično sprejemanja hitrih prioritiet smo oblikovali nov prostor v proizvodnji, kjer se vodje vsako jutro srečajo na jutranjih hitrih sestankih. Učinkovit prenos informacij med vodji in različnimi nivoji sodelavcev je ključen pri iskanju najbolj optimalnih rešitev.

Ob koncu leta 2019 je bilo v družbi 533 redno zaposlenih in 81 agencijskih delavcev. S stalnim dialogom s socialnimi partnerji, ki je odprt in transparenten, smo glede na spremenjeno situacijo na trgu in v poslovanju

družbe uspeli prilagoditi število zaposlenih. Vodstvo družbe se s predstavniki sindikatov in svetom delavcem srečuje redno, večkrat letno. Dvosmerna komunikacija je ključna za dobro medsebojno razumevanje.

Proces uvajanja v delo v proizvodnih oddelkih izvajajo izobraženi mentorji in tudi inštruktorji, ki s predajanjem teoretičnega in praktičnega znanja prispevajo k lažji prilagoditvi novem delovnem okolju in delovnem mestu.

V letu 2019 je bilo v naš program štipendiranja vključenih 18 štipendistov. Sprejeli smo tudi dva vajenca na programu mehatronik-operator. Prenos znanja in mentoriranje mladih je pomemben del vzgoje mladega kadra, zato smo veseli vajeniške oblike dela. Mladi na ta način pridobivajo praktične izkušnje in se vključujejo v delovno okolje, mi pa spoznavamo potencialni bodoči kader. Ravno tako sodelujemo s šolami v sklopu praktičnega pouka pri delu (PUD), kjer smo v letu 2019 imeli na praksi 14 dijakov.

Prepoznavnost blagovne znamke kot delodajalca smo krepili na različnih dogodkih. Prisotni smo bili na informativnih dnevih v Ljubljani in Novem mestu, kjer smo predstavili naše poklice in možnosti zaposlitve, predvsem za tehnične poklice iz področij metalurgije, strojništva in kovinarstva ter mehatronike. Predstavili smo se tudi v sklopu Dneva svetovalnih središč 2019 na festivalu ZaTe v Črnomlju.

Število zaposlenih po stopnji strokovne izobrazbe na dan 31.12.2019

Stopnja strokovne izobrazbe	Število zaposlenih	%
I	70	13,1
II	22	4,1
III	45	8,4
IV	182	34,2
V	132	24,8
VI/1	23	4,3
VI/2	30	5,6
VII	22	4,1
VIII/1	6	1,1
VIII/2	1	0,2
Skupaj	533	100,0

2.5. OKOLJE

Skrb za zdravo življenjsko in delovno okolje je eno od vodilnih načel delovanja družbe Livar, pri čemer sledimo cilju zmanjševanja obremenjevanja okolja na najmanjšo možno raven.

V letu 2019 smo nadaljevali z zaključevanjem posameznih naložbenih projektov, katerih ključni komponenti sta trajnostni razvoj in družbena odgovornost. Eden takšnih projektov je sanacija energetske oskrbe na lokaciji Črnomelj, oziroma prenova sistema ogrevanja. V mesecu marcu se je na lokaciji Črnomelj prenehalo z uporabo težkega kurilnega olja (mazuta). V drugi polovici leta je bil odstranjen rezervoar in smo pričelo z izvajanjem aktivnosti namestitve sistema toplotnih črpalk za ogrevanje in ohlajanje.

Potrebe in zahteve skladnosti delovanja zagotavljamo z rednimi monitoringi ter presojami relevantnih notranjih in zunanjih dejavnikov, ki lahko vplivajo na doseganja predvidenih rezultatov sistema varovanja okolja. V procesu prehoda na ISO 14001:2015 so bila v okviru prepoznanih vidikov varovanja okolja opredeljena morebitna tveganja, ukrepi ter priložnosti. Tako je bila posebna pozornost usmerjena v urejanje priročnega skladišča nevarnih snovi na lokaciji Ivančna Gorica, nadgradnje skladišč livarskih odpadkov ter gradbenih proizvodov na obeh proizvodnih lokacijah ter sanaciji brežin na Deponiji Suhi Most, za katero je bil v letu 2019 noveliran program monitoringa podzemnih voda. S ciljem zmanjševanja količine odpadkov smo prilagodili poslovne procese, tako da se ločeno od odpadka ostanki livarskih form in jeder neposredno v proizvodnem procesu zbira povratni livarski pesek, kot stranski proizvod, za katerega je zagotovljena nadaljnja uporaba. Ukrepi zmanjševanja nastajanja odpadkov neposredno na izvoru so bili izvedeni tudi za ostale proizvodne procese, kjer je bilo možno zagotoviti krožno uporabo reprodukcijskih materialov.

Pomembno je, da se vsi zaposleni v Livarju, naši dobavitelji, poslovni partnerji in drugi deležniki zavedamo, kako lahko s svojim ravnanjem vplivamo na okolje in čimbolj omejimo negativne vplive našega ravnanja. V ta namen se na vseh ravneh družbe podpira in spodbuja zavest nujnosti zmanjševanja obremenjevanja okolja.

2.6. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Livar vzdržuje tesno in odgovorno povezanost z lokalnim okoljem na obeh lokacijah, v katerem delujemo in v katerem v pretežni meri živijo naši zaposleni.

V družbi posvečamo posebno pozornost čim manjšemu ekološkemu obremenjevanju lokalnega okolja, pri čemer se odgovorno zavedamo, da še vedno predstavljamo pomembno ekološko obremenitev.

V lokalno okolje poskušamo vrniti del ustvarjene gospodarske koristi z zagotavljanem delovnih mest, pa tudi s finančno podporo posameznih športnih, prostovoljnih, vzgojno izobraževalnih in humanitarnih dejavnosti, v okviru naših finančnih zmožnosti.

Posebno skrb posvečamo spodbujanju družabnega, zdravega in športnega življenju naših zaposlenih preko organizacije Livarjevih športnih iger in drugih aktivnosti.

3. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Vse finančne obveznosti družbe po Okvirni pogodbi o prestrukturiranju finančnih obveznosti so na podlagi odpovedi pogodbe s strani upnika zapadle dne 20.01.2020. Finančne obveznosti družbe po Pogodbi o zaključku leasing pogodb so na podlagi odpovedi pogodbe s strani upnika zapadle dne 13.01.2020.

Nova finančna upnika sta dne 15.01.2020 pri pristojnem sodišču vložila predlog za začetek upniške prisilne poravnave nad družbo. Okrožno sodišče v Ljubljani je s sklepom št. St 106/2020 z dne 23.01.2020 nad družbo začelo postopek prisilne poravnave.

Zoper sklep o začetku prisilne poravnave se je pritožil delničar Robert Žnidar. Višje sodišče v Ljubljani je s sklepom Cst 139/2020 z dne 21.05.2020 zavrnilo pritožbo delničarja zoper sklep o začetku prisilne poravnave, ki je s tem postal pravnomočen. Sodišče je vse očitke delničarja o neobstoju pogojev za vodenje prisilne poravnave, o neustavnosti ureditve upniške prisilne poravnave, o pomanjkljivem informiranju in glede zlorabe pravic upnikov v celoti zavrnilo kot neutemeljene.

Družba je dne 10. 02.2020 v postopku prisilne poravnave vložila predlog za izdajo soglasja sodišča iz tretje točke 2. odstavka 151. člene ZFPPIPP za premostitveno financiranje (likvidnostno posojilo). Sodišče je s sklepom z dne 19.02.2020 podalo soglasje dolžniku za najem posojila za financiranje poslovanja v višini 1.800.000,00 EUR.

Zoper sklep se je pritožil delničar Robert Žnidar in s tem onemogočil družbi pridobitev likvidnostnega posojila. Posledično je bil družba predvsem v mesecu februarju in marcu 2020 prisiljena omejiti (zmanjšati) obseg proizvodnje, hkrati pa so se iz razloga omejitve likvidnosti povišali stroški poslovanja, kar je negativno vplivalo na rezultate tekočega poslovanja družbe. Višje sodišče v Ljubljani je s sklepom št. Cst 169/2020 z dne 26.05.2020 pritožbo delničarja zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijani sklep o soglasju za likvidnostno posojilo, ki je s tem postal pravnomočen. V času odločanja o pritožbi delničarja je potreba po likvidnostnem posojilu prenehala, saj je bilo likvidnostno posojilo namenjeno za sezonsko obdobje februar, marec, odplačilo posojila pa je bilo prevideno do konca meseca maja 2020.

Delničar Robert Žnidar je dne 12.05.2020 sklical skupščino družbe, na kateri so bili med drugimi izglasovani sklepi o razrešitvi obstoječih članov upravnega odbora (predstavnikov kapitala) in imenovanju novih članov upravnega odbora ter sklep o poenostavljenem zmanjšanju kapitala, razveljavitvi obstoječih delnic in povečanju osnovnega kapitala družbe. Delničar in skupščina za takšne sklepe niso pridobili soglasja sodišča, kot to v okviru pravnih posledic uvedbe postopka prisilne poravnave zahteva 151.a člen ZFPPIPP, zato so predmetni sklepi skupščine neveljavni in brez pravnih učinkov.

Okrožno sodišče v Ljubljani je v zadevi V Pg 615/2020 dne 22.05.2020 izdalo začasno odredbo s katero družbi prepoveduje šteti morebitna ravnanja oseb, ki so bile imenovane na predmetni skupščini z dne 12.05.2020, kot dejanja članov upravnega odbora. Prav tako je sodišče vsem osebam, ki so bile imenovane na tej skupščini, prepovedalo kakorkoli predstavljati se ali sprejemati odločitve kot člani upravnega odbora družbe.

Predlagatelj prisilne poravnave sta v postopku upniške prisilne poravnave dne 18.06.2020 pri pristojnem sodišču vložila načrt finančnega prestrukturiranja in naknadni predlog prisilne poravnave, skladno z določili ZFPPIPP.

Ukrepi sprejeti za omejitev posledic epidemije Covid-19 in učinki epidemije na poslovanje družbe so podrobneje razkriti v naslednji točki.

4. PREDPOSTAVKA DELUJOČEGA PODJETJA

Vrednost premoženja družbe je na dan 31.12.2019 manjša od vsote njenih obveznosti, zato je družba prezadolžena in na podlagi prve alineje 3. odstavka 14. člena ZFPPIPP insolventna. Izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami presega polovico osnovnega kapitala (presega celo celotni osnovni kapital), hkrati pa te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv, zato je družba kapitalsko neustrezna in na podlagi druge alineje 3. odstavka 14. člena ZFPPIPP insolventna. Po stanju na dan začetka prisilne poravnave (to je 23.01.2020) je bila družba v zamudi s plačilom 19.116.390 EUR obveznosti, kar predstavlja 71% vseh njenih obveznosti, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu. Na dan priprave tega poročila družba s plačilom navedenih obveznosti zamuja bistveno več kot dva meseca, zato skladno s prvo alinejo 2. odstavka 14. člena ZFPPIPP velja, da je družba na dan priprave tega poročila tudi trajneje nelikvidna in posledično insolventna.

Družba je poslovno leto 2019 zaključila s čisto izgubo v višini 2.795.013 evrov in z negativnim kapitalom v višini 911.405 evrov.

Insolventnost družbe bo predvidoma sanirana v postopku prisilne poravnave, ki je bil nad družbo začel 23.01.2020. Predlagatelj postopka upniške prisilne poravnave sta dolžna predložiti naknadni predlog prisilne poravnave do 23.06.2020. Upoštevajoč dejstvo, da sta predlagatelja imetnika pretežnega deleža vseh terjatev (obveznosti družbe), na katere bo predvidoma vplivala prisilna poravnava, družba ocenjuje za verjetno, da bodo upniki predlagano prisilno poravnavo potrdili.

Načrt finančnega prestrukturiranja skladno s 146. členom ZFPPIPP pregleda pooblaščenec ocenjevalec vrednosti podjetij, ki na osnovi neodvisnega pregleda potrdi:

- da je dolžnik insolventen
- da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben
- da bodo upnikom s potrditvijo predlagane prisilne poravnave zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek.

Na osnovi navedenega poslovodstvo ocenjuje, da je ob pogoju potrditve predlagane prisilne poravnave podana predpostavka delujočega podjetja (*going concern*), ne glede na dejstvo insolventnosti družbe po stanju na dan 31.12.2019.

5. VPLIV EPIDEMIJE COVID-19 NA POSLOVANJE

Vlada Republike Slovenije je dne 12.03.2020 z odredbo razglasila epidemijo nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) na območju Republike Slovenije (v nadaljevanju: »Covid-19«). Epidemija je bila preklicana dne 14.05.2020.

Epidemija Covid-19 predstavlja dogodek po datumu bilance stanja, ki lahko vpliva na poslovanje družbe, zato podajamo dodatna razkritja o predvidenih učinkih in posledicah Covid-19 na poslovanje družbe.

Družba je v času epidemije sprejela številne varnostne in preventivne ukrepe, namenjene preprečevanju pojava in širjenja okužbe Covid-19, ki so omogočili kontinuiteto poslovanja družbe. Vse poslovne dejavnosti družbe so ostale aktivne, proizvodnja je delovala redno, pri čemer je bil obseg proizvodnje prilagojen zmanjšani prodaji in odsotnosti čezmejnih delavcev iz Hrvaške in deloma iz Bosne zaradi administrativnih ukrepov zaprtja zunanjih

meja države in uvedbe obvezne karantene (ukrep omejitve prehoda čezmejnih delavcev iz Hrvaške preko državne meje je bil preklican 20.04.2020). Družba v času epidemije ni napotila delavcev na čakanje na delo.

Največje tveganje vezano na Covid-19 predstavlja negotovost poslovanja in povpraševanja predvsem na italijanskem trgu, ki je v lanskem letu predstavljal 43% prodaje družbe. Ostali kupci v posledici Covid-19 napovedujejo zgolj manjše zmanjšanje povpraševanja. Družba ocenjuje, da bo vpliv zmanjšanja prihodkov na letni ravni zaradi Covid-19 v letu 2020 znašal do 20%.

Družba je v mesecu marcu in aprilu 2020 koristila posamezne interventne ukrepe na podlagi Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP). Od vključno maja 2020 ni več koristila interventnih ukrepov iz 33. člena predmetnega zakona in drugih ukrepov na podlagi novo začelih postopkov, ker je bila skladno z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP-A) kot podjetje v težavah izključena iz kroga upravičenih prejemnikov državne pomoči.

Družba ne ocenjuje, da bi zaradi Covid-19 nastopile večje izgube zaradi omejene možnosti izterjatev terjatev do kupcev. Družba svoje obveznosti poravnava redno in v rokih, obveznosti nastale do 23.01.2020 pa so vključene v postopek prisilne poravnave. Covid-19 predvidoma ne bo vplival na znižanje prodajnih cen, bo pa vplival na večje stroške poslovanja, kar bo v kombinaciji z zmanjšanjem prihodkov negativno vplivalo na dobičkonosnost poslovanja.

Družba je za oceno posledic Covid-19 pripravila različne scenarije poslovanja, pri čemer je scenarij, ki izkazuje najvišjo stopnjo verjetnosti, vključila v revizijo Poslovnega načrta za leto 2020.

Upoštevajoč navedeno poslovodstvo ocenjuje, da so predvidene posledice Covid-19 v trenutno znanih okvirih primerno vključene v Poslovni načrt za leto 2020 in je ob pogoju potrditve prisilne poravnave ne glede na situacijo Covid-19 podana predpostavka delujočega podjetja (*going concern*).

6. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Izpostavljenost različnim tveganjem, tako poslovnim kot finančnim, je del vsakodnevnega delovanja Livarja. Zato je njihovo sistematično spremljanje in učinkovito upravljanje ključnega pomena za zagotavljanje uspešnega poslovanja družbe.

Likvidnostna tveganja

Tveganja, ki so povezana z zagotavljanjem plačilne sposobnosti, katerih posledica je možna blokada dobav materiala in storitev ter vložitev izvršb, družba upravlja s tedenskim in mesečnim načrtovanjem vseh pričakovanih in znanih denarnih odtokov ter z načrtovanjem in zagotavljanjem zadostnih denarnih pritokov za njihovo kritje.

Glede na visoko zadolženost družbe ter gibanje proizvodnje občasno nastane likvidnostni primanjkljaj. Za namene plačilne sposobnosti družba redno načrtuje denarne tokove za različne ročnosti, aktivno spremlja in se takoj odziva na zamude pri plačilih kupcev ter si prizadeva za doseg uravnoteženih plačilnih rokov pri kupcih in dobaviteljih. Komunikacija z dobavitelji v zamudi poteka sprotno, posebna pozornost se posveča ključnim dobaviteljem.

Kreditno tveganje

Tveganje, da kupci ne bodo pravočasno in v celoti izpolnili svojih obveznosti, torej plačil terjatev v razmerju do njih, upravljamo s sistemom stalne bonitetne presoje naših kupcev (predvsem novih kupcev) ter z učinkovitim procesom izterjave terjatev. Glavnina terjatev je tudi zavarovana pri izbranih zavarovalnicah.

Obrestna tveganja

Družba je pri posameznih finančnih pogodbah izpostavljena tveganju povišanja variabilne obrestne mere EURIBOR.

Zaradi odpovedi Okvirne pogodbe o prestrukturiranju finančnih obveznosti in Pogodbe o zaključku leasing pogodbe dne 10.01.2020 ter zamude plačila obveznosti do dobaviteljev je podano obrestno tveganje zamudne obrestne mere, ki bo predvidoma sanirano v postopku prisilne poravnave.

Valutno tveganje

Večjih valutnih tveganj iz naslova sprememb deviznih tečajev v okviru nakupnih in prodajnih poslov ni bilo, saj delujejo nabavni in prodajni trgi pretežno v okviru Evropske unije. Livar prav tako nima materialno pomembnih finančnih in poslovnih terjatev, izraženih v tujih valutah.

Tveganje znižanja poštene vrednosti

Livar ima nepremičnine in finančne naložbe vrednotene po metodi poštene vrednosti, pri čemer se spremembe poštene vrednosti ugotavljajo najmanj na letni ravni pri pripravi letnih računovodskih izkazov.

Tržna tveganja

Tržna tveganja upravljamo z razpršenostjo prodaje po industrijskih panogah, s spremljanjem in uravnavanjem deležev prodaje po posameznih vrstah industrije ter s spremljanjem in uravnavanjem deleža prodaje po geografskih trgih. V veliki meri prodajna tveganja omejujemo z nenehnim razvojem novih izdelkov in storitev, ki so za kupce poslovno zanimivi, funkcionalni in cenovno ustrezni.

V zadnjem kvartalu leta 2019 Livar ni dosegel načrtovane vrednosti prodaje, kar je imelo za posledico vpliv na dobičkonosnost poslovanja leta 2019. Razlogi za odstopanje so bili natančno analizirani in upoštevani pri pripravi Poslovnega načrta za leto 2020.

Nabavna tveganja

Nabavna tveganja so povezana s spremembami cen surovin in materialov, nihanjem kakovosti materiala ter dobavnimi roki. V določeni meri ta tveganja uravnavamo z ureditvijo pogodbenih razmerij z dobavitelji, kar nam omogoča stabilnejše, zlasti pa bolj predvidljivo poslovanje. Kljub temu na spremembe cen glavnih vhodnih materialov, kot so jeklo, grodelj in energenti, nimamo neposrednega vpliva. Spremembe cen omenjenih materialov imamo zato v pretežni meri, skladno z dobro industrijsko prakso, vključene v uravnavanje prodajnih cen naših izdelkov.

Produktna tveganja

Na področju produktnih tveganj smo izpostavljeni tveganju neustreznega delovanja ali slabe kakovosti naših izdelkov na trgu. Produktna tveganja omejujemo s preverjanjem kakovosti v proizvodnem procesu ter z doslednim upoštevanjem industrijskih standardov in dogovorjenih zahtev kupcev. Naše vodilo je odgovorno

upravljanje kakovosti, saj bomo le s kakovostnimi procesi ter izvirnimi in tehnološko dovršenimi izdelki utrdili svoj položaj med priznanimi evropskimi proizvajalci ulitkov. Produktno tveganje obvladujemo tudi z zavarovanjem proizvajalčeve odgovornosti (odpoklic in razširjena proizvajalčeva odgovornost) pri izbranih zavarovalnicah.

Kadrovska tveganja

Kadrovska tveganja so povezana z nepričakovanim povečanjem obsega proizvodnje, kjer je na kratek rok težko zagotavljati zadostno število delavcev. Slovenski trg dela je na področju proizvodnih delavcev v veliki meri že izčrpan, postopki zaposlovanja tujcev pa so precej daljši, kar nam onemogoča hitro zaposlovanje. Ravno tako tveganje predstavlja pomanjkanje strokovno usposobljenih kadrov. Ker gre za specifično livarsko znanje, ki ga imajo na trgu deficitarni kadri, katere je težko dobiti, razvijamo obstoječ kader z novimi, dodatnimi kompetencami. Izguba ključnih kadrov je prepoznano tveganje, kjer z oblikovanjem motivacijskega delovnega okolja, spreminjanjem kulture in vrednot ter posledično dvigom pripadnosti ustvarjamo pogoje, da zadržimo ključne kadre.

Investicijska tveganja

Investicijska tveganja so povezana z zagotavljanjem optimalne produktivnosti, kakovosti, varstva pri delu in varstva okolja. Zaradi zastarelosti opreme na posameznih področjih proizvodnega procesa je Livar močno izpostavljen tovrstnemu tveganju.

Premoženjska tveganja

Ključna premoženjska tveganja, kot so požar, strojelom in izpad proizvodnje, so preko sistema zavarovanj v pretežni meri prenešena na zavarovalnice.

7. NAČRTI ZA PRIHODNOST

Livar bo v letu 2020 in tudi v prihodnje sledil svoji viziji postati prva izbira za ulitke, obdelavo in montažo, ki bo temeljila na motiviranih sodelavcih in centrih odličnosti.

Poslovni načrt 2020 temelji na strateškem načrtu poslovne prenove, poimenovanem ROADMAP 2020+, ki se je pričel izvajati oktobra 2019. Procesni poslovne prenove so osredotočeni na optimizacijo organizacije dela, povečevanje produktivnosti in stroškovne učinkovitosti, vlaganje v razvoj kadrov, spremembo organizacijske kulture in razvoj veščin vodenja (predvsem na nivoju nižjega in srednjega vodstva). Načrt poslovne prenove ima za cilj doseči rezultat v obdobju naslednjih treh letih, pri čemer so posamezni učinki že vidni. Vsebinski sklopi načrta poslovne prenove so naslednji:

1. **Kakovost** ima za cilj zagotavljati najvišji nivo kakovosti izdelkov in storitev družbe. Vsebuje 4 glavne komponente: načrtovanje kakovosti, zagotavljanje kakovosti, nadzor kakovosti in izboljšanje kakovosti. Upravljanje kakovosti je osredotočeno na izdelek, postopek in organizacijo v splošnem.
2. **Vitka proizvodnja** je pristop, ki se osredotoča na izboljšanje produktivnosti in zmanjšanje stroškov povezanih z neučinkovitimi procesi. Glavne prednosti vitke proizvodnje so zmanjšanje dobavnih rokov, zalog, obratovalnih stroškov, izboljšanje kakovosti in procesa proizvodnje izdelka.

3. **Tehnično vzdrževanje** vključuje funkcionalne preglede, servisiranje, popravilo ali zamenjavo potrebnih naprav, opreme ter strojev, s poudarkom na preventivnem vzdrževanju. Metoda TPM (celovito proizvodno vzdrževanje) je temeljni postopek za izboljšanje KPI (ključnih kazalnikov uspešnosti proizvodnje).
4. **Načrt proizvodnje litja** vključuje optimizacijo proizvodnih procesov in organizacije v obeh livarnah. Bistvene so spremembe v poslovni kulturi, pristop z vodilom kakovosti in osredotočenost na produktivnost.
5. **Načrt mehanske obdelave** je osredotočen na izboljšanje kakovosti, dobavnih rokov in optimizacijo produktivnosti. Predstavlja pilotno področje za koncept tovarne v tovarni, ki bo spremenil poslovno kulturo z večjo usmerjenostjo na kupca.
6. **Prihodnost 2020+** je strateška usmeritev v prihodnji razvoj družbe, s cilji na področjih logistike, prodajne odličnosti, pametne tovarne, okoljske politike in družbene odgovornosti.
7. **Načrt tehnologije** predvideva vzpostavitev pametne avtomatizacije kot podpore proizvodnim procesom, vpeljavo sistema Poka Yoke (sistem brez možnosti napak) ter poudarek na standardizaciji tehnoloških procesov.
8. **Kadrovska prenova** vključuje novo kulturo angažirane in motivirane organizacije z namenom doseganja zastavljenih poslovnih ciljev glede na poslanstvo, vizijo in strategijo. Ključni gradniki so organizacija, znanje, odnosi in razvoj vodenja.
9. **Prenova nabavne službe** vključuje razvoj nove nabavne strategije, ki bo skozi večjo usklajenost z aktualnimi potrebami proizvodnje ter učinkovitim upravljanjem skladiščnega poslovanja in logistike sledila ustvarjanju ciljnih prihrankov v nabavi.
10. **Prenova finančnega upravljanja** ima za cilj vzpostaviti učinkovito povezavo plana proizvodnje z ukrepi za izboljšanje likvidnosti, plačilne discipline in upravljanje denarnega toka.

Poslovni načrt družbe za leto 2020 predvideva prodajo v višini 41 milijona EUR in upošteva učinke postopka prisilne poravnave, omejitve likvidnosti v prvem četrtletju leta ter predvidene učinke epidemije Covid 19 na letni ravni. Predvsem slednji predstavljajo največjo stopnjo negotovost, ker so bili naši glavni izvozni trgi močno prizadeti v času epidemije.

Bistveni mejnik za Livar in njegov nadaljnji razvoj je uspešen zaključek finančnega prestrukturiranja. V okviru poslovnega leta 2020 bo predvidoma zaključen postopek prisilne poravnave, ki bo Livarju zagotovil kratkoročno in dolgoročno solventnost. Prevelika zadolženost je že leta omejevala poslovanje Livarja. Z ureditvijo tega področja se bo družba lahko ponovno osredotočila na poslovni razvoj, optimizacijo poslovnih procesov in dvig produktivnosti ter posledično dvig konkurenčnosti.

8. IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Upravljanje v družbi Livar deluje po enotirnem sistemu.

Organi družbe so:

- skupščina delničarjev,
- upravni odbor,
- izvršni direktorji.

8.1. KODEKS UPRAVLJANJA DRUŽBE

Družba spoštuje določila Kodeksa upravljanja za nejavne družbe (Kodeks), ki so ga v maju 2016 izdali Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Združenje nadzornikov Slovenije. Kodeks je dostopen na spletni strani www.gzs.si.

Upravljanje Livarja poteka v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), Statuta družbe in v okvirih Kodeksa, pri čemer so večja odstopanja od Kodeksa sledeča:

- točka 2.2.2.: letno poročilo družbe ne sprejema upravni odbor, temveč ga v skladu z ZGD-1 in Statutom sprejema skupščina družbe;
- točka 2.4.: Statut je objavljen na spletni strani družbe, poleg tega je javno dostopen tudi na AJPES;
- točka 2.5.4.: člani upravnega odbora podajo izjavo o neodvisnosti v skladu z ZGD-1 ob imenovanju;
- točka 2.7.1.: družba ciljev, ki jih želi uresničevati z opravljanjem svoje dejavnosti, ne opredeljuje v Statutu, temveč jih opredeljuje v drugih aktih (strateški, planski in ostali akti);
- točka 2.9.: družba ima poslovnik o delu upravnega odbora, ki ga ne objavlja na spletni strani;
- točka 3.3.3.: družba revizorja ne vabi na skupščino, ko ta odloča o sprejemu letnega poročila, temveč je revizor povabljen na upravni odbor, ko obravnava gradivo za skupščino, katerega sestavni del so tudi letni računovodski izkazi.

8.2. POLITIKA RAZNOLIKOSTI V ZVEZI Z ZASTOPANOSTJO V ORGANIH VODENJA

Družba nima sprejete samostojne politike, ki bi dodatno urejala strukturo organov vodenja in nadzora glede na spol, starost in izobrazbo. Pri izboru vodilnega kadra in ostalih zaposlenih se dosledno upošteva prepoved kakršnekoli oblike diskriminacije na osnovi spola, starosti ali drugih osebnih značilnosti kandidatov.

8.3. SISTEM NOTRANJE KONTROLE IN UPRAVLJANJA S TVEGANJI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Sistem notranje kontrole je skupek različnih usmeritev in politik, ki jih je vzpostavila in sprejela družba z namenom, da bi kar najbolje upravljala tveganje, povezano z računovodskim poročanjem. Namen sistema notranje kontrole je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Družba ima vzpostavljen sistem obvladovanja tveganj povezan z računovodskim poročanjem. Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja so zagotovljeni z izvajanjem naslednjih vrst notranjih kontrol:

- kontrola pravilnosti računovodskih podatkov, ki se zagotavlja na različne načine (npr. usklajevanje postavk s kupci in dobavitelji);
- kontrola popolnosti zajemanja podatkov (npr. zaporedje dokumentacije, številčenje dokumentov);
- kontrola razmejitev dolžnosti in odgovornosti (npr. ločeno izvajanja evidentiranja in plačevanja);
- kontrola omejitve dostopa (pravice dostopa do računovodskih evidenc so selektivno dodeljene);
- kontrola principa »štirih oči« za odobravanje posameznih dokumentov.

Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so vse zgoraj naštetе vrste notranje kontrole povezane tudi s sistemi kontrole, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije, ki obsegajo tako kontrolo omejitev dostopa do omrežja, podatkov, aplikacij, kot tudi kontrolo točnosti in popolnosti zajemanja ter obdelovanja podatkov.

8.4. SKUPŠČINA DRUŽBE

V skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah je skupščina delničarjev najvišji organ družbe. Delničarji lahko preko skupščine uveljavljajo svojo voljo glede upravljanja družbe. Vsaka delnica predstavlja na skupščini en glas. Družba Livar ima eno vrsto delnic, in sicer navadne kosovne delnice.

Skupščina delničarjev se sklicuje najmanj enkrat letno, sklic je objavljen vsaj 30 dni pred dnem zasedanja skupščine. Celotno gradivo je do sklica skupščine na vpogled na sedežu družbe in na spletni strani www.livar.si. Pravico do udeležbe na skupščini in glasovalno pravico imajo vsi delničarji, vpisani v delniško knjigo na presečni datum, objavljen ob sklicu, ter njihovi zastopniki in pooblaščenici.

V letu 2019 sta bili izvedeni dve skupščini. Dne 18.02.2019 je potekala 28. skupščina, na kateri so delničarji odločali o spremembi statuta, imenovanju članov upravnega odbora, imenovanju posebnega revizorja družbe in prehodu na mednarodne standarde računovodskega poročanja. Dne 11.07.2019 je potekala 29. redna letna skupščina, na kateri so delničarji potrdili letno poročilo, skupaj z revizorjevim poročilom ter poročilom upravnega odbora za poslovno leto 2018, seznanitvi s prejemki članov upravnega odbora in izvršnega direktorja za leto 2018, razporeditvi bilančne izgube, razrešnici upravnemu odboru in izvršnemu direktorju, imenovanju člana upravnega odbora in imenovanje revizorja družbe za leto 2019, 2020, 2021.

8.5. ORGANI VODENJA IN NADZORA TER NJIHOVE KOMISIJE

Družba ima upravni odbor, ki vodi družbo, nadzoruje izvajanje poslov ter opravlja druge naloge v skladu z zakonom in Statutom družbe.

Upravni odbor sestavlja pet članov. Štiri člane upravnega odbora izvoli skupščina družbe, enega člana pa izvoli svet delavcev. Vsi člani upravnega odbora imajo enake pravice in dolžnosti ter so pri opravljanju svoje funkcije neodvisni. Člani upravnega odbora morajo izpolnjevati pogoje, določene z Zakonom o gospodarskih družbah, član upravnega odbora, ki ga imenuje svet delavcev, pa tudi pogoje, ki jih določa Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Mandat članov upravnega odbora traja 4 leta.

Upravni odbor se skliče po potrebi, najmanj pa na vsaka dva meseca. Način dela upravnega odbora podrobno določa Poslovnik o delu upravnega odbora družbe. Upravni odbor družbe Livar se je v letu 2019 sestel na 21 sejah, od tega je bilo 13 rednih sej in 8 korespondenčnih sej.

Sestava upravnega odbora družbe Livar na dan 31.12.2019 je bila naslednja:

- **Christian Markus Rutar**, predsednik upravnega odbora (predstavnik kapitala)
- **Dejan Kaisersberger**, član upravnega odbora (predstavnik kapitala), izvršni direktor
- **Vojko Rovere**, član upravnega odbora (predstavnik kapitala)
- **dr. Rok Rozman**, član upravnega odbora (predstavnik kapitala), izvršni direktor
- **Jože Strmole**, član upravnega odbora (predstavnik delavcev).

Dne 14.01.2019 je prenehala funkcija **Jožetu Kaligaru** kot izvršnemu direktorju, dne 15.02.2019 pa še kot članu upravnega odbora. Vodenje družbe je dne 17.01.2019 kot izvršni direktor začasno prevzel **Vojko Rovere**, vodenje upravnega odbora pa kot novi predsednik upravnega odbora **Rok Rozman**. Dne 25.02.2019 je novi član upravnega odbora postal **Dejan Kaisersberger**. Dne 28.02.2019 je **Vojko Rovere** prenehal opravljati funkcijo začasnega izvršnega direktorja in z dnem 01.03.2019 ponovno prevzel vodenje upravnega odbora. Dne 22.11.2019 je **Vojku Roveretu** prenehala funkcija predsednika upravnega odbora, vodenje upravnega odbora je z istim dnem prevzel **Christian Markus Rutar**.

V mesecu marcu 2019 je upravni odbor začel uresničevati načrt oblikovanja nove vodstvene ekipe. Dne 01.03.2019 je kot novi izvršni direktor nastopil funkcijo **dr. Rok Rozman**. Dne 15.03.2019 je bila vodstvena ekipa dopolnjena z imenovanjem **Dejana Kaisersbergerja** za izvršnega direktorja za finančno področje (CFO) in **Petra Smoleta** za izvršnega direktorja za tehnično področje (CTO). Izvršni direktor za tehnično področje je funkcijo nastopil dne 26.03.2019, izvršni direktor za finančno področje pa dne 06.05.2019. Vodenje ekipe izvršnih direktorjev je prevzel **dr. Rok Rozman** kot glavni izvršni direktor (CEO).

Revizijsko komisija je na dan 31.12.2019 delovala v sestavi treh članov. Dva člana revizijske komisije sta hkrati tudi člana upravnega odbora, zunanja članica revizijske komisije (Simona Korošec Lavrič) pa je neodvisna strokovnjakinja, usposobljena s področja računovodstva in revizije. Funkcijo predsednika revizijske komisije je do dne 22.11.2019 opravljal Vojko Rovere, od dne 22.11.2019 pa je funkcijo predsednika revizijske opravljal Christian Markus Rutar.

dr. Rok Rozman

Izvršni direktor

Dejan Kaisersberger

Izvršni direktor

Peter Smole

Izvršni direktor

Ivančna Gorica, 24.06.2020

Računovodsko poročilo 2019

Livar d.d.

9. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe Lívar d.d.

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe Lívar d.d. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2019, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2019 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju 'SRS').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Pomembna negotovost v zvezi z delujočim podjetjem

Kot je pojasnjeno v pojasnilu 4. *Predpostavka delujočega podjetja* je družba poslovno leto 2019 zaključila s čisto izgubo v višini 2.795.013 evrov in z negativnim kapitalom v višini 911.405 evrov. Okrožno sodišče v Ljubljani je dne 23.1.2020 izdalo Sklep o začetku postopka prisilne poravnave nad družbo Lívar d.d. Te okoliščine nakazujejo na pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**
since 1645

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ložena in samostojna pravna oseba. DTLL strankam ne zagotavlja storitev. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/slo-nas.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), ki sta članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji, ki nudi storitve revizije, davčnega, pravnega, poslovnega in finančnega svetovanja ter svetovanja na področju tveganj, ki jih zagotavlja več kot 135 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrobnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: S625600085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2020. Deloitte Slovenija

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z SRS i za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovođenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje.

Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocev ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovođenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v

Deloitte.

revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.

- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Katarina Kadunc
Pooblaščenka revizorka

Ljubljana, 26. junij 2020

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

9.1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

Upravni odbor družbe Livar, Proizvodnja in obdelava ulitkov, d.d. (v nadaljevanju: »družba Livar« ali »družba«) je odgovoren za pripravo letnega poročila in računovodskih izkazov s pojasnili na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja ter izidov poslovanja za leto 2019, v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (2016 z dopolnitvami) in Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Upravni odbor potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za poslovno leto končano z dnem 31.12.2019 in izjavlja:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo družba nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje;
- da dosledno uporablja izbrane računovodske politike in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih politikah;
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi;
- da so vsi pravni posli med obvladujočo družbo in z njo povezanimi družbami bili opravljeni na način, da v okoliščinah, ki so bile družbi znane v času, ko je bil pravni posel zanj opravljen, ni prišlo do prikrajšanja, prav tako družba ni storila ali opustila nobenih dejanj na pobudo oziroma v interesu teh družb.

Upravni odbor je odgovoren za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavlja ohranjanje vrednosti premoženja družbe.

Ivančna Gorica, 24.06.2020

Dejan Kaisersberger

Izvršni direktor, član UO

Vojo Kovere

Član UO

dr. Rok Rozman

Izvršni direktor, član UO

Jože Strmole

Član UO

9.2. IZJAVA O PODRUŽNICAH

Družba nima podružnic.

10. IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA

SREDSTVA

v EUR	Pojasnila	31.12.2019	31.12.2018	
SREDSTVA		28.873.426	36.695.485	
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		15.813.694	22.016.318	
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1	799.988	1.787.479
1.	Dolgoročne premoženjske pravice		563.478	1.009.607
2.	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		236.510	777.872
II.	Opredmetena osnovna sredstva	2	15.011.707	19.249.325
1.	Zemljišča in zgradbe		8.054.000	12.414.000
	a) Zemljišča		2.742.000	5.547.537
	b) Zgradbe		5.312.000	6.866.463
2.	Proizvajalne naprave in stroji		6.767.418	6.705.445
3.	Druge naprave in oprema		41.271	29.811
4.	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		149.017	100.069
	a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji		131.363	96.138
	b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		17.655	3.931
III.	Dolgoročne finančne naložbe	3	2.000	2.000
1.	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		2.000	2.000
	a) Druge dolgoročne finančne naložbe		2.000	2.000
IV.	Odložene terjatve za davek	31	0	977.514
B. KRATKOROČNA SREDSTVA			12.872.613	14.323.441
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		0	0
II.	Zaloge	4	5.657.254	5.808.817
1.	Material		1.640.637	1.815.293
2.	Nedokončana proizvodnja		1.363.843	1.347.367
3.	Proizvodi in trgovsko blago		2.652.774	2.646.157
III.	Kratkoročne finančne naložbe	5	462.000	4.000
1.	Kratkoročna posojila		462.000	4.000
	a) Kratkoročna posojila pridruženim družbam		460.000	0
	b) Kratkoročna dana posojila drugim		2.000	4.000
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	6	6.694.663	8.461.078
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		6.247.480	7.740.368
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		447.183	720.710
V.	Denarna sredstva	7	58.696	49.546
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		8	187.119	355.727
Zabilanca		15	3.642.628	2.197.723

OBVEZNOSTI

v EUR	Pojasnila	31.12.2019	31.12.2018
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		28.873.426	36.695.485
A. KAPITAL	9	-911.405	5.519.758
I. Vpoklicani kapital		6.069.276	6.069.276
1. Osnovni kapital		6.069.276	6.069.276
II. Kapitalske rezerve		7.156	7.156
III. Revalorizacijske rezerve		1.600.717	5.163.419
IV. Rezerve nastale zaradi vrednotenja po poštni vrednosti		-1.069.244	-995.796
V. Preneseni izid preteklih let		-4.724.297	-4.724.297
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		-2.795.013	0
B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev	10	2.159.455	3.259.430
I. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		1.787.423	1.751.150
II. Druge rezervacije		372.032	1.508.279
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		1.154.251	11.509.458
I. Dolgoročne finančne obveznosti	11	848.627	11.509.458
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		0	9.549.292
2. Dolgoročne finančne obveznosti za obveznice		0	208.123
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti		848.627	1.752.043
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	12	0	0
III. Odložene obveznosti za davke	31	305.625	0
Č. Kratkoročne obveznosti	13	25.791.703	15.232.416
II. Kratkoročne finančne obveznosti		15.239.602	3.411.668
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		0	3.030.954
2. Kratkoročne finančne obveznosti za obveznice		208.123	208.123
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti		15.031.480	172.592
III. Kratkoročne poslovne obveznosti		10.552.101	11.820.748
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		8.163.979	10.085.611
2. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		18.745	11.842
3. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		2.369.377	1.723.295
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitev	14	679.421	1.174.423
Zabilanca	15	3.642.628	2.197.723

Pojasnila k izkazu finančnega položaja so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

11. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v EUR	Pojasnila	2019	2018	
1.	Čisti prihodki od prodaje	16	49.817.590	56.121.586
2.	Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	17	55.635	225.725
3.	Usredstveni lastni proizvodi in storitve	18	9.653	78.654
4.	Drugi poslovni prihodki	19	998.381	279.692
5.	Stroški blaga, materiala in storitev	20	33.447.846	38.454.316
	a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		26.025.935	30.310.520
	b) Stroški storitev		7.421.911	8.143.795
6.	Stroški dela	21	14.348.063	14.073.033
	a) Stroški plač		10.549.286	10.094.583
	b) Stroški socialnih zavarovanj <i>od tega stroški pokojninskih zavarovanj</i>		2.080.097	2.058.106
			1.307.697	1.320.021
	c) Drugi stroški dela		1.718.680	1.920.343
7.	Odpisi vrednosti	22	2.414.907	2.537.696
	a) Amortizacija		2.156.662	2.134.859
	b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		221.840	4.464
	c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		36.405	398.373
8.	Drugi poslovni odhodki	23	432.523	437.520
9.	Finančni prihodki iz danih posojil	24	3	5
	b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		3	5
10.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	25	7.653	956
	b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		7.653	956
11.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	27	661.532	837.016
	a) Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank		544.556	698.773
	b) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		116.976	138.244
12.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	28	199.244	150.057
	a) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		53.913	60.089
	b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		145.331	89.968
13.	Drugi prihodki	29	63.871	9.772
14.	Drugi odhodki	30	124.850	29.613
15.	ODHODEK ZA DAVEK	31	0	0
16.	ODLOŽENI DAVEK	31	-2.118.835	0
17.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	33	-2.795.013	197.139

Pojasnila k izkazu poslovnega izida so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

12. IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

---

v		2019	2018
EUR			
18.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-2.795.013	197.139
19.	Spremembe revalorizacijskih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-3.562.702	-1.178.080
20.	Spremembe rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-73.448	-995.796
21.	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-6.431.163	-1.976.737

Pojasnila k izkazu vseobsegajočega donosa so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

13. IZKAZ DENARNIH TOKOV

v EUR	2019	2018
Denarni tokovi pri poslovanju		
Postavke izkaza poslovnega izida		
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	50.353.632	56.716.384
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-48.370.415	-51.029.059
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	0	202.245
	1.983.217	5.889.570
Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	1.766.415	3.241.051
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	709.970	-183.000
Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	2.118.835	0
Začetne manj končne zaloge	151.563	-248.186
Končni manj začetni poslovni dolgovi	-1.097.952	-1.240.927
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-1.626.298	-2.866.282
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	305.625	0
	2.328.157	-1.297.345
Positivni denarni tok pri poslovanju ali negativni denarni tok pri poslovanju (a + b)	4.311.374	4.592.225
Denarni tokovi pri investiranju		
Prejemki pri investiranju		
Positivni denarni tok od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na investiranje	2	5
Prejemki od odtujitve neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	87.103	0
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	2.000	2.000
	89.105	2.005
Negativni denarni tok pri investiranju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-111.565	-223.528
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-2.058.330	-2.509.303
	-2.169.895	-2.732.831
Positivni denarni tok pri investiranju ali negativni denarni tok pri investiranju (a + b)	-2.080.790	-2.730.827
Denarni tokovi pri financiranju		
Prejemki pri financiranju		
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	171.141	93.477
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	0	669.855
	171.141	763.332
Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-715.475	-834.852
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	0	762.445
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-1.677.100	-2.537.171
	-2.392.575	-2.609.578
Positivni denarni tok pri financiranju ali negativni denarni tok pri financiranju (a + b)	-2.392.575	-2.609.578
Končno stanje denarnih sredstev	58.696	49.546
Denarni izid v obdobju	9.150	15.153
Začetno stanje denarnih sredstev	49.546	34.393

Pojasnila k izkazu denarnih tokov so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

14. IZKAZ GIBANJA KAPITALA

LETO 2019

v EUR	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Revalorizacijska rezerva	Rezerve, nastale zaradi vrednotenja poštene vrednosti	Prenesena čista izguba	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	5.163.419	-995.796	-4.724.297	0	5.519.758
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	5.163.419	-995.796	-4.724.297	0	5.519.758
B.1. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-3.562.702	-73.448	0	-2.795.013	-6.431.163
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	-2.795.013	-2.795.013
b) Sprememba revalorizacijskih vrednosti iz prevrednotenja nepremičnin	0	0	-3.562.702	0	0	0	-3.562.702
c) Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja finančnih naložb po poštenu vrednosti	0	0	0	0	0	0	0
č) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	-73.448	0	0	-73.448
B.2. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0
a) Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	1.600.717	-1.069.244	-4.724.297	-2.795.013	-911.405

LETO 2018

v EUR	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Revalorizacijska rezerva	Rezerve, nastale zaradi vrednotenja poštene vrednosti	Prenesena čista izguba	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.341.499	0	-4.560.092	0	7.857.839
Popravek napake 1.1.2018	0	0	0	0	-361.344	0	-361.344
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.341.499	0	-4.921.436	0	7.496.495
B.1. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-1.178.080	-995.796	0	197.139	-1.976.737
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	197.139	-980.941
b) Sprememba revalorizacijskih vrednosti iz prevrednotenja nepremičnin	0	0	-1.178.080	0	0	0	0
c) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	-995.796	0	0	-995.796
B.2. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	197.139	-197.139	0
a) Pokrivanje izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	0	0	0	197.139	-197.139	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	5.163.419	-995.796	-4.724.297	0	5.519.758

Pojasnila k izkazu gibanja kapitala so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

IZKAZ BILANČNEGA DOBIČKA / IZGUBE

v EUR	2019	2018
Čisti izid poslovnega leta	-2.795.013	197.139
Preneseni čisti dobiček (prenesena izguba)	-4.724.297	-4.921.436
Bilančni dobiček in njegova razporeditev (izguba)	-7.519.310	-4.724.297

Pojasnila k izkazu bilančnega dobička so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

15. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom družbe Livar so podana v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi 2016 z dopolnitvami.

15.1. SPLOŠNA RAZKRITJA

Splošna razkritja (firma in sedež, dejavnost, število zaposlenih, predstavitev upravnega odbora) so predstavljena v poslovnem delu letnega poročila.

15.2. RAČUNOVODSKE USMERITVE

PODLAGE ZA PRIPRAVO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi in pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljeni na osnovi Slovenskih računovodskih standardov (v nadaljevanju: »SRS«), ki so stopili v veljavo 01.01.2016. V letu 2018 so se spremenile nekatere določbe SRS, ki so stopile v veljavo s 01.01.2019. Skladno s temi spremembami je družba pripoznala 1.294.634 EUR obveznosti iz najema oziroma pravic do uporabe sredstev iz najema. Uveljavitev SRS 15 na družbo ni imel pomembnega vpliva.

Pri vrednotenju postavk, za katere standardi dajejo možnost izbire med različnimi načini vrednotenja, je družba uporabila usmeritve, ki so opisane v nadaljevanju.

Pri pripravi izkazov so upoštevana splošna pravila o členitvi bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza drugega vseobsegajočega donosa in vrednotenja postavk v računovodskih izkazih, vsebine prilog k izkazom in zahteve glede poslovnega poročila, kar zadošča za resničen in pošten prikaz poslovanja družbe. Prav tako sta upoštevani temeljni računovodski predpostavki: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem tudi vodenja celotnega računovodstva so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, brez centov.

Bilanca stanja vključuje le tista sredstva in obveznosti, ki se nanašajo na poslovanje družbe.

15.3. POSAMEZNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

DOLGOROČNA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve

Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo, ki praviloma fizično ne obstaja in se pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo ter se razvršča na tista s končnimi dobami koristnosti in na tista z nedoločenimi dobami koristnosti. Družba ne razpolaga s sredstvi z nedoločenimi dobami koristnosti.

Neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve zajemajo:

- dolgoročne aktivne časovne razmejitve, odložene stroške razvijanja;
- naložbe v pridobljene dolgoročne premoženjske pravice (patenti, blagovne znamke, licence in druge pravice);
- dane predujme za neopredmetena sredstva, ki so v bilanci stanja izkazani v povezavi z neopredmetenimi sredstvi in se knjigovodsko izkazujejo kot terjatve.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se všttevajo tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve po odštetju trgovinskih in drugih popustov ter vsi neposredno pripisljivi stroški pripravljanja sredstva za nameravano uporabo.

Amortizacijske stopnje uporabljene za amortizacijo programskih licenc znašajo 10 – 50 % letno in se amortizirajo v dobi koristnosti. Amortizacijske stopnje se v letu 2018 v primerjavi s preteklim letom niso spremenile. Oblikovanje popravkov vrednosti iz naslova amortiziranja bremeni stroške amortizacije.

Prevrednotenje neopredmetenih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Neopredmetena sredstva se zaradi okrepitev ne prevrednotujejo. Njihova knjigovodska vrednost pa se lahko zmanjša samo na osnovi oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se izkazuje kot prevrednotovalni poslovni odhodek v zvezi z neopredmetenimi sredstvi.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva se v knjigovodskih razvidih oziroma v bilanci stanja pripoznajo, če je verjetno, da bodo iz njih pritekale gospodarske koristi in če je mogoče njihovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

Opredmetena osnovna sredstva so zemljišča, zgradbe, proizvodjalna oprema in druga oprema. Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi družba izkazuje tudi opremo vzeto v finančni najem, ki se amortizira po stopnjah sorodne opreme družbe.

V letu 2019 je v veljavo stopil prenovljeni SRS 1, pa tudi uvod v SRS, SRS 2 in SRS 6 glede najemov. Pogodba je opredeljena kot najemna pogodba oz. kot pogodba, ki vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe določenega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Za takšne pogodbe novi model od najemnika zahteva, da pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, ga amortizira, obveznost iz najema pa obreštuje. V preteklosti je družba pripoznala stroške poslovnega najema, namesto tega pa je 01.01.2019 pripoznala plačila obveznosti, ki zapadejo iz naslova vsote najemnin, kot pravico do uporabe sredstev iz poslovnega najema.

Družba je uporabila dovoljeno izjemo in iz pravice do uporabe sredstev izključila najeme, ki trajajo največ 12 mesecev in nimajo možnosti nakupa, ter najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (potrošna dobrina). Učinek pripoznanja pravice do uporabe sredstva je pojasnjen v pojasnilu 2.

Nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev zajema nakupno vrednost in vse stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati osnovnemu sredstvu. Kasneje nastali stroški, ki omogočajo večje bodoče koristi glede na prvotno ocenjene, povečujejo nabavno vrednost. Stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe uporabnosti sredstva, zmanjšujejo do takrat obračunani popravek vrednosti.

Osnovna sredstva nabavljena v tuji valuti so preračunana v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, veljavnem na dan nastanka poslovne spremembe. Pozneje nastale tečajne razlike pri poravnavi obveznosti so obravnavane kot postavka finančnih prihodkov ali odhodkov.

Predujmi za osnovna sredstva so vrednoteni po nominalni vrednosti.

Opredmetena osnovna sredstva niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če so odtujena ali izničena, ker od njih ni več mogoče pričakovati koristi.

- **Zemljišča in zgradbe**

Družba pri vrednotenju zemljišč in zgradb uporablja **model revaloriziranja**. Prevrednotenje je sprememba prvotno izkazane vrednosti gospodarskih kategorij oziroma vsako ponovno ovrednotenje, ki je bilo izvedeno na osnovi cenitvenih poročil. Ocenjevalec vrednosti uporablja za ocenjevanje poštene vrednosti zemljišč in zgradb metodo neposredne kapitalizacije donosov in metodo primerljivih poslov. Družba ugotavlja poštene vrednosti, tako da jih da oceniti pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti v prvem letu uporabe prenovljenih standardov, ter nato vsakih 5 let oziroma prej, če se okoliščine poslovanja bistveno spremenijo oziroma tako zahteva zakonodaja.

Popravek vrednosti revalorizacijskih rezerv za odložene obveznosti za davek iz naslova zemljišč in zgradb, ki je sestavni del kapitala, se prenese na preneseni poslovni izid, ko je pripoznanje zemljišča ali zgradbe odpravljeno. Prenese se celotni popravek vrednosti, ko je sredstvo izločeno iz uporabe ali odtujeno.

- **Proizvajalna oprema in druga oprema**

Družba uporablja model nabavne vrednosti in torej vodi proizvodno opremo ter drugo opremo po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Opredmetena osnovna sredstva se časovno amortizirajo glede na dobo koristnosti. Oblikovanje popravkov vrednosti bremeni stroške amortizacije.

Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Začetek amortiziranja je prvi dan naslednjega meseca, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Zemljišča, predujmi za osnovna sredstva in sredstva v gradnji oziroma izdelavi se ne amortizirajo.

Amortizacija se obračunava po stopnjah, ki so določene individualno (posamično) glede na predvideno dobo koristnosti posameznega osnovnega sredstva po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Pri obračunu amortizacije družba upošteva naslednje letne amortizacijske stopnje:

	%
Neopredmetena sredstva	10 – 50 %
Vlaganja v tuja osnovna sredstva	10 – 20 %
Zgradbe	1,43 – 14,29 %
Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	2 – 33 %
Druga oprema	2 – 33 %
Računalniška oprema	25 – 50 %
Transportna oprema	20 – 20 %

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost opredmetenih in neopredmetenih sredstev družbe, da ugotovi ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je višja od naslednjih dveh vrednosti: (i) vrednosti pri uporabi ali (ii) poštene vrednosti zmanjšane za stroške prodaje. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

V zvezi z nefinančnimi sredstvi družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Finančne naložbe

Finančne naložbe so sestavni del finančnih instrumentov družbe in so finančna sredstva, ki jih ima družba naložbenik, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečevala svoje finančne prihodke. Slednji se razlikujejo od poslovnih prihodkov, ki izhajajo iz prodaje proizvodov in opravljanja storitev v okviru rednega poslovanja.

Večinoma gre za naložbe v kapital odvisnih in pridruženih podjetij, kot tudi za finančne dolgove drugih podjetij (finančne naložbe v posojila) ter druge finančne naložbe.

Finančne naložbe v kapital odvisnih podjetij, pridruženih podjetij in druge finančne naložbe so razporejene v kategorijo za prodajo razpoložljivih sredstev in so izkazane po pošteni vrednosti. Poštena vrednost naložbe se ugotavlja kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih donosov z uporabo metode diskontiranega denarnega toka.

Prejeti deleži v dobičku povečujejo finančne prihodke.

Prevrednotenje finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje finančnih naložb na njihovo pošteno vrednost, prevrednotenje finančnih naložb zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje finančnih naložb zaradi odprave njihove oslabitve. Na vsak dan bilance stanja družba

oceni ali obstaja kakšen nepristranski dokaz o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če tak dokaz obstaja, se finančno naložbo prevrednoti zaradi oslabitve.

Ločeno se izkazujejo dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe.

Del dolgoročnih finančnih naložb v posojila, ki zapade v plačilo v enem letu po datumu bilance stanja, je izkazan kot kratkoročna finančna naložba.

Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe izražene v tuji valuti se preračunajo v domačo valuto po tečaju na dan nastanka. Tečajne razlike, ki se pojavijo po datumu bilance stanja, se štejejo kot postavka finančnih prihodkov v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma finančnih odhodkov v zvezi z njimi.

KRATKOROČNA SREDSTVA

Zaloge

Družba spremlja zaloge v pomožnih knjigah in sintetično v glavni knjigi ter njihovo stanje usklajuje mesečno po končanih vseh materialnih in blagovnih obračunih.

Zaloge, ki jih družba spremlja, so zaloge surovin, materiala in pomožnega materiala, rezervnih delov za tekoče vzdrževanje in drobni inventar z dobo koristnosti do enega leta. Prav tako družba spremlja zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov, gotovih izdelkov in trgovskega blaga.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so ovrednotene po nabavnih cenah, ki jih sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Poraba zalog je vrednotena po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in proizvodov se vrednotijo po proizvajalnih stroških, pri čemer je količinska enota proizvoda in polproizvoda ovrednotena z neposrednimi stroški materiala, neposrednimi stroški dela, neposrednimi stroški amortizacije in neposrednimi stroški storitev. Tisti del stroškov, ki nastaja na produktivnih stroškovnih mestih in je po vsebini posredni proizvajalni strošek, je s ključem prenesen na stroškovni nosilec, torej na proizvod oziroma polproizvod.

Pri izkazovanju zalog nedokončane proizvodnje, polizdelkov in proizvodov družba uporablja standardne cene z odmiki.

Zaloge zaradi slabitve prevrednotujemo, če njihova knjigovodska vrednost presega čisto iztržljivo vrednost. Kot nekurantne zaloge družba opredeli zaloge gotovih proizvodov, ki so starejši od enega leta.

Zmanjšanje vrednosti zalog surovin, materiala in drobnega inventarja se izkazuje kot povečanje stroškov materiala, zmanjšanje vrednosti zalog izdelkov in trgovskega blaga pa kot povečanje poslovnih odhodkov.

Normalni in presežni kalo ter primanjkljaji, ki bremenijo družbo, se prikazujejo v zmanjšani vrednosti zalog ter povečanju poslovnih odhodkov.

Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo plačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Razčlenjujejo se na dolgoročne in kratkoročne poslovne terjatve. Terjatve do pravnih oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Učinki povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke. Obresti so obračunane na osnovi pogodb in povečujejo finančne prihodke.

Terjatve, za katere obstaja domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, so izkazane kot sporne in dvomljive terjatve.

Pri oblikovanju popravkov vrednosti terjatev smo upoštevali individualno oceno izterljivosti posamezne terjatve ter zastaralne roke posameznih terjatev. K oblikovanju popravkov smo pristopili predvsem iz vsebinske obravnave poplačila terjatev. Upoštevali smo sklenjene komercialne pogodbe. Kot osnova za utemeljeno oblikovane popravke nam je služila predvsem strokovna ocena in mnenje komercialnega oddelka.

Odpisi in popravki vrednosti terjatev predstavljajo prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev.

Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljajo gotovina, knjižni denar in denar na poti. Družba ne posluje z gotovino. Knjižni denar je denar na računih pri banki ali drugi finančni ustanovi, ki se lahko uporablja za plačevanje. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki ali drugi finančni ustanovi in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje pri njej. Denarna sredstva se ob začetnem pripoznanju izkažejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, po preveritvi, da imajo takšno naravo.

Sredstva v tujih valutah so preračunana po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan bilanciranja, tečajna razlika pa je izkazana med finančnimi prihodki in odhodki.

Kapital

Kapital odraža lastniško financiranje družbe in je z vidika družbe njena obveznost do lastnikov. Opredejen ni samo z zneski, ki so jih lastniki vložili v družbo, temveč tudi z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju družbe.

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, revalorizacijske rezerve, rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, preneseni čisti poslovni izid iz preteklih let in nerazporejeni čisti poslovni izid poslovnega leta. Osnovni kapital se vodi v domači valuti.

Prevrednotenje kapitala je sprememba njegove knjigovodske vrednosti kot posledica prevrednotenja sredstev. Kot prevrednotenje pa se ne šteje vračunavanje novih vplačil, izplačil in zneskov, ki izhajajo iz sprotnega čistega dobička oziroma čiste izgube. Opravi se na koncu poslovnega leta ali med njim.

Revalorizacijska rezerva se pojavi zaradi povečanja knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb razpoložljivih za prodajo in ga izkazujemo ločeno glede na nastanek. Omogoča kritje kasnejšega zmanjšanja knjigovodske vrednosti oziroma slabitve istih gospodarskih kategorij.

Dolgoročne rezervacije

Vrednost dolgoročnih rezervacij predstavlja vrednost izdatkov, potrebnih za poravnavo dolgoročnih obveznosti, ugotovljenih na dan bilance stanja z upoštevanjem tveganja in negotovosti.

Dolgoročne rezervacije na račun vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, zaradi katerih so bile oblikovane.

Dolgoročne rezervacije se na račun odloženih prihodkov prenesejo med poslovne prihodke poslovnega leta, v katerem so se pojavili stroški oziroma odhodki.

Namen rezervacij je v obliki vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov zbrati zneske, ki bodo v prihodnosti omogočili pokritje takrat nastalih stroškov oziroma odhodkov. Družba vsako leto preverja višino oblikovanih rezervacij in jo glede na izračune temu primerno korigira. Knjigovodska vrednost rezervacij je enaka njihovi izvirni vrednosti, zmanjšani za porabljene zneske, dokler se ne pojavi potreba po njihovem povečanju ali zmanjšanju. Rezervacije se ne prevrednotujejo in se na koncu obračunskega obdobja popravijo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveznosti.

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Izračun se izvede za vsakega zaposlenega, tako da se upošteva strošek odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi pooblaščen aktuar.

Družba izračunava rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi na vsakih 5 let oziroma pogosteje v primeru pomembnejših sprememb uporabljenih predpostavk pri izračunu ali pomembnejših sprememb v številu in starostni strukturi zaposlenih oziroma v primeru zakonske zahteve.

DOLGOVI

Finančne in poslovne obveznosti

Vsi dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev, prejem opredmetenih osnovnih sredstev (dolgoročni poslovni dolgovi), prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu (kratkoročni poslovni dolgovi).

Kratkoročni in dolgoročni dolgovi

Dolgovi so lahko finančni in poslovni.

Kratkoročni finančni dolgovi so dobljena kratkoročna posojila na osnovi posojilnih pogodb in so razčlenjeni na tiste, ki jih družba dobi od bank ali od drugih finančnih inštitucij ali pa se kot financerji pojavljajo druge pravne in fizične osebe. Dolgovi se razčlenjujejo tudi glede na to, ali gre za dolgove do povezanih družb ali ne.

Kratkoročni poslovni dolgovi so kratkoročni dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve, kratkoročne obveznosti do zaposlencev za opravljeno delo, kratkoročne obveznosti do financerjev v zvezi z obrestmi in podobnimi postavkami, kratkoročne obveznosti do države iz naslova davkov, tudi obračunanega davka na dodano vrednost. Posebna vrsta so obveznosti do kupcev za dobljene predujme pa tudi za prejete kratkoročne varščine.

Dolgoročni finančni dolgovi so dobljena dolgoročna posojila na osnovi posojilnih pogodb in izdani dolgoročni dolžniški vrednostni papirji. Podvrsta dobljenih dolgoročnih posojil so dolgovi do najemodajalcev v primeru finančnega najema.

Dolgoročni poslovni dolgovi so dolgoročni dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve. Podvrsta dolgoročnih poslovnih dolgov so obveznosti do kupcev iz prejetih dolgoročnih varščin.

Obveznosti se kasneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti, druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom in se zmanjšujejo za odplačane zneske ter morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom. Del dolgoročnih obveznosti, ki je že zapadel v plačilo, in del dolgoročnih obveznosti, ki bo zapadel v plačilo v letu dni, se v bilanci stanja preneseta med kratkoročne obveznosti.

Kratkoročni in dolgoročni dolgovi, izraženi v tuji valuti, se na dan bilance stanja preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Povečanje kratkoročnih dolgov povečuje redne finančne odhodke, zmanjšanje pa redne finančne prihodke.

Kratkoročne časovne razmejitve

So terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo izmerjena.

Kratkoročne časovne razmejitve so lahko:

Aktivne – te so obravnavane kot terjatve v širšem smislu, ker se razlikujejo od denarnih sredstev ter stvari in zajemajo kratkoročne odložene stroške, ki so opredeljeni kot vnaprej plačani zneski, ki ob plačilu še niso pomenili stroška in niso bremenili poslovnega izida.

Pasivne – te so obravnavane kot dolgovi v širšem pomenu in se razlikujejo od kapitala kot obveznosti do lastnikov, zajemajo pa kratkoročno odložene prihodke oziroma kratkoročno vnaprej vračunane odhodke, nastajajo pa na osnovi enakomernega obremenjevanja dejavnosti ali poslovnega izida pa tudi zalog s pričakovanimi stroški, ki se še niso pojavili.

Kratkoročne časovne razmejitve niso prevrednotene. Med letom in ob sestavljanju računovodskih izkazov je preverjena realnost in upravičenost njihovega obstoja.

PRIPOZNAVANJE PRIHODKOV

Prihodki

so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev (na primer denarja ali terjatev zaradi prodaje blaga) ali zmanjšanje dolgov (na primer zaradi opustitve njihove poravnave). Preko poslovnega izida vplivajo na kapital. Razčlenjujejo se na poslovne, finančne in druge prihodke. Poslovni in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki.

Prihodke od prodaje skladno s SRS 15 (2019) sestavljajo prodajne vrednosti v obračunskem obdobju prodanih proizvodov, trgovskega blaga, storitev, materiala, tako na domačem kot tujem trgu.

Družba prihodke pripoznava v tistem obdobju, ko je kupec blago ali storitve prejel, ko je nastopila obveznost za plačilo, ko pravno in fizično obvladuje blago, nanj pa so bila prenesena tudi tveganja in koristi.

Družba uporablja 5-stopenjski model pripoznavanja prihodkov. Identifikaciji pogodbe s kupci sledijo identifikacija ločitvenih izvršitvenih obvez, določitev cene, razporeditev cene na ločene izvršitvene obveze ter skladno s predhodnimi koraki pripoznavanje prihodkov. Osnovno načelo je, da pripoznavanje prihodkov odraža prenos blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba pričakuje, da je do njega upravičena.

SRS 15 (2019) ob uveljavitvi v 2019 ni imel vpliva na pripoznavanje prihodkov družbe.

Če obstaja kakršnakoli negotovost, se prihodki začasno odložijo in se pripoznajo, ko je dvom odstranjen. Pri konsignacijski prodaji, pri kateri se konsignatar zaveže prodati blago v izročiteljevem imenu, se prihodki pripoznajo, ko je blago prodano.

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo njihove dokončnosti (pri tem ne sme biti dvomov o dokončnosti del ali dvomov o tem, ali bo storitev plačana ali ne).

Med poslovnimi prihodki so tudi drugi poslovni prihodki skupaj s prevrednotovalnimi, ki so prav tako povezani s poslovnimi učinki. To so zlasti subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki. Sem uvrščamo tudi prihodke od odprave rezervacij in prihodke od poslovnih združitvev.

Med prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki so dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev, zmanjšanja popravkov vrednosti poslovnih terjatev zaradi odprave njihove oslabilte ter odpisi poslovnih dolgov.

Med finančnimi prihodki se izkazujejo:

- Finančni prihodki iz danih posojil družbam v skupini ali drugim družbam. Dana posojila so finančne naložbe v dolgove drugih podjetij. V bilanci stanja so ločeno izkazana dolgoročna in kratkoročna posojila, medtem ko se v izkazu poslovnega izida finančni prihodki od obojih izkazujejo skupaj. Obresti so obračunane po pogodbeni obrestni meri.
- Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do podjetij v skupini in do drugih. Gre za obračunane obresti in za pozitivne tečajne razlike, ki izhajajo tako iz dolgoročnih poslovnih terjatev, kakor tudi kratkoročnih poslovnih terjatev. Obresti so obračunane po dogovorjeni obrestni meri, družba pa običajno zaračunava tudi zamudne obresti zaradi nepravočasno plačanih terjatev.

Med drugimi prihodki se izkazujejo neobičajne postavke, ki v obravnavanem letu nimajo nič skupnega z rednim poslovanjem. Sem sodijo: finančni prihodki iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti, dotacije, subvencije, ki niso v zvezi s prodanimi količinami oziroma določenimi stroški, prejete odškodnine in pogodbene kazni ter drugi. V poslovnem razdobju povečujejo poslovni rezultat družbe.

PRIPOZNAVANJE ODHODKOV

Odhodki

so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev (na primer zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanja dolgov (na primer zaradi obračunanih obresti). Odhodki preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Razvrščajo se na poslovne odhodke, finančne in druge odhodke. Poslovni in finančni odhodki so redni odhodki.

Poslovni odhodki so enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. Sem sodi tudi nabavna vrednost prodanega blaga in materiala.

Po svoji vsebini se ti poslovni odhodki razvrščajo po namenu (funkciji) na proizvodjalne stroške prodanih količin in v trgovinskih enotah na nabavno vrednost prodanih količin ter na posredne stroške nabavljanja in prodajanja, neposredne stroške prodajanja, posredne stroške uprave.

Med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki se izkazuje negativna razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo prodanega opredmetenega ali neopredmetenega osnovnega sredstva. Enako se obravnava tudi izguba zaradi oslabitve opredmetenega osnovnega sredstva, neopredmetenega sredstva, oslabitev zalog surovin, materiala, drobnega inventarja, izdelkov in nedokončanih izdelkov. Prav tako oslabitev terjatev knjižimo med omenjene odhodke.

Med finančnimi odhodki se izkazujejo:

- Finančni odhodki iz finančnih obveznosti, ki izhajajo iz prejetih posojil od družb v skupini, od bank in od drugih družb. Tu se izkazujejo odhodki za obresti in negativne tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih finančnih dolgov. Dolgovi se obrestujejo na osnovi pogodbeno dogovorjenih obrestnih mer, ki se pomembno ne razlikujejo od efektivnih obrestnih mer, merijo pa se po začetni pripoznani vrednosti zmanjšani za plačila. Negativne tečajne razlike v zvezi z dolgovi v tuji valuti se ugotovijo na datum bilance stanja na osnovi takratnega tečaja.
- Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do podjetij v skupini in do drugih ter finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti. Tu se izkazujejo odhodki iz obresti in negativne tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih poslovnih dolgov. Sem sodijo torej zaračunane obresti, zaradi nepravočasno plačanih poslovnih obveznosti do dobaviteljev.
- Finančni odhodki iz naslova oslabitev in odpisov finančnih naložb.

Med druge odhodke štejemo predvsem odhodke, ki so povezani z naložbenimi nepremičninami, med katere sodi amortizacija naložbenih nepremičnin ter oslabitve naložbenih nepremičnin. Med druge odhodke sodijo tudi denarne kazni in odškodnine ter druge neobičajne postavke.

Poslovanje s tujimi valutami

Sredstva in viri izraženi v tuji valuti se v bilanci stanja na dan 31.12.2019 preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke. Pozitivne in negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dohodka pravnih oseb je izračunan na temelju prihodkov in odhodkov, ki so izkazani v izkazu poslovnega izida in v skladu z veljavno davčno zakonodajo.

Odložene obveznosti za davek

Odložene obveznosti za davek se pripoznajo za zneske davka iz dobička, ki jih bo morala družba dodatno plačati v prihodnjih davčnih obdobjih in so posledica obdavčljivih začasnih razlik. To so torej zneski, ki se prištejejo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne ali knjigovodska vrednost obveznosti poravna. Odložene obveznosti za davek se ne diskontirajo.

Odložene terjatve za davek

Terjatve za odloženi davek se oblikujejo v odstotku od ugotovljenih davčnih izgub in drugih začasnih razlik, ki ne sodijo med davčno priznane odhodke. Terjatve za odloženi davek povečujejo poslovni izid, v kolikor jih bo mogoče zanesljivo koristiti v obdobju 5 let po tem, ko so bile oblikovane, v obratnem primeru se odpravijo v breme tekočega poslovnega izida.

Odložene terjatve za davek se ne diskontirajo.

Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del družbe, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih. Pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov družba ne razkriva področnih odsekov, ker se ukvarja samo z eno dejavnostjo. Družba ne poroča niti območnih odsekov, ker ne vodi ustreznih evidenc, ki bi ji to omogočale.

IZKAZ GIBANJA DENARNIH TOKOV

Sestavljen je po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2019, iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2018, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2019 in iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

16. POJASNILA K BILANCI STANJA

..... POJASNILO 1

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dolgoročne premoženjske pravice	231.803	69.876
Druga neopredmetena sredstva - projekti	148.170	603.649
Neopredmetena osnovna sredstva v pripravi	183.505	336.082
Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	236.510	777.872
Skupaj	799.988	1.787.479

Skupna vrednost neopredmetenih sredstev se je v primerjavi z letom 2018 znižala za 49 %, pri čemer so se največ znižala druga neopredmetena sredstva – projekti. Med povečanju največji del zasedajo dolgoročne premoženjske pravice, saj je družba aktivirala investicije v teku. Te investicije so pretežno usposobitve novega informacijskega sistema, ki pa še ni zaključena in se bo nadaljevala v letu 2020.

V letu 2019 družba ni dolgoročno razmejevala stroškov razvoja. Kljub temu med dolgoročnimi aktivnimi časovnimi razmejitvami za razmejene stroške razvoja iz preteklih poslovnih let izkazuje 232.327 EUR. Ti stroški se razmejujejo bodisi enakomerno v obdobju petih let, bodisi prej, v odvisnosti od števila proizvedenih kosov posameznega proizvoda v primerjavi s predvideno zmožnostjo proizvodnje. Družba prenos razmejitev v stroške evidentira kot odtujitve, kot odtujitve pa šteje tudi izločitve drugih neopredmetenih sredstev – projektov, kadar se od sredstev ne pričakuje nobena prihodnja gospodarska korist iz njihove uporabe.

Družba na dan 31.12.2019 nima sklenjenih neuresničenih pogodb za pridobitev neopredmetenih osnovnih sredstev. Neopredmetena osnovna sredstva niso zastavljena za zavarovanja.

Na dan 31.12.2019 ni bilo znakov slabitev neopredmetenih sredstev.

Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2019 je bilo naslednje:

v EUR	Dolgoročne premoženjske pravice	Druga neopredmetena sredstva – projekti	Neopredmetena osnovna sredstva vzeta v finančni najem	Neopredmetena osnovna sredstva v pripravi	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje na dan 31.12.2018	657.501	1.304.847	50.505	336.082	777.872	3.126.806
Nove nabave	0	0	0	97.348	75.018	172.366
Odtujitve	0	-829.304	0	0	-296.097	-1.125.401
Prenos z investicij v teku	220.108	29.817	0	-249.925	0	0
Prenos na kratkoročni del	0	0	0	0	-320.282	-320.282
Stanje na dan 31.12.2019	877.609	505.360	50.505	183.505	236.510	1.853.488
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje na dan 31.12.2018	596.884	701.198	41.246	0	0	1.339.328
Odtujitve	0	-609.247	0	0	0	-609.248
Amortizacija	48.922	265.239	9.259	0	0	323.420
Stanje na dan 31.12.2019	645.806	357.190	50.505	0	0	1.053.500
Neodpisana vrednost na dan 31.12.2018	60.616	603.649	9.259	336.082	777.872	1.787.478
Neodpisana vrednost na dan 31.12.2019	231.802	148.170	0	183.505	236.510	799.987

..... POJASNILO 2
OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Zemljišča in zgradbe	8.054.000	12.414.000
a) Zemljišča	2.742.000	5.547.537
b) Zgradbe	5.312.000	6.866.463
Proizvajalne naprave in stroji	6.808.689	6.735.256
Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	149.017	100.069
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	131.363	96.138
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	17.655	3.931
Skupaj	15.011.707	19.249.325

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2019 je bilo naslednje:

v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in nadomestni deli	Vlaganja v tuja osnovna sredstva	Opredmetena osnovna sredstva vzeta v finančni najem	Opredmetena osnovna sredstva vzeta v poslovni najem	Opredmetena osnovna sredstva v izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 31.12.2018	5.547.537	6.866.463	32.366.415	169.977	2.497.698	0	96.139	47.544.229
Nove nabave	0	0	0	0	0	0	783.015	783.015
Nabava / v najemu 1.1.	0	0	0	0	0	1.294.634	0	1.294.634
Zmanjšanje / Prevrednotenje	-2.805.537	-1.821.324	0	0	0	0	0	-4.626.861
Povečanja / Prevrednotenje	0	0	0	0	0	0	0	0
Prenos z investicij v teku	0	266.861	311.666	15.770	117.720	35.774	-747.791	0
Dani predujmi	0	0	17.655	0	0	0	0	17.655
Odtujitve / Zmanjšanja	0	0	-768.997	0	0	-84.842	0	-853.839
Stanje na dan 31.12.2019	2.742.000	5.312.000	31.926.739	185.747	2.615.418	1.245.566	131.363	44.158.833
POPRAVEK VREDNOSTI								
Stanje na dan 31.12.2018	0	0	25.855.973	140.166	2.302.695	0	0	28.298.834
Odtujitve / Zmanjšanja	0	0	-748.001	0	0	-8.484	0	-756.485
Zmanjšanje / Prevrednotenje	0	-269.628	0	0	0	0	0	-269.628
Amortizacija krepitev / slabitev	0	41.163	0	0	0	0	0	41.163
Amortizacija	0	228.465	1.239.028	4.310	87.120	274.319	0	1.833.242
Stanje na dan 31.12.2019	0	0	26.347.000	144.476	2.389.815	265.835	0	29.147.126
Neodpisana vrednost na dan 31.12.2018	5.547.537	6.866.463	6.510.442	29.811	195.002	0	96.139	19.245.395
Neodpisana vrednost na dan 31.12.2019	2.742.000	5.312.000	5.579.739	41.271	225.602	979.731	131.363	15.011.707

Skladno s SRS 1 je družba na dan 1.1.2019 pripoznala 1.294.634 EUR pravic do uporabe sredstev. Glede na naravo sredstva v najemu jih je razvrstila med opredmetena osnovna sredstva.

Na osnovi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin smo prevrednotili vrednost zemljišč in zgradb na njihovo pošteno vrednost na dan 31.12.2019 v skupni vrednosti 4.398.397 EUR.

Knjigovodska vrednost zemljišč, ki bi bila pripoznana, če ne bi bila prevrednotena, bi znašala 5.547.537 EUR, medtem ko bi knjigovodska vrednost zgradb skupaj s sredstvi v pripravi, ki bi bila pripoznana, če ne bi bila prevrednotena, znašala 6.912.610 EUR.

Gibanje v revalorizacijskih rezervah iz naslova zemljišč in zgradb ter vpliv na odložene obveznosti za davek je bilo sledeče:

v EUR	Revalorizacijsk	Revalorizacijsk	Revalorizacijsk	Revalorizacijsk	Skupaj
	a rezerva iz naslova zemljišč - lokacija Ivančna Gorica	a rezerva iz naslova zgradb - lokacija Ivančna Gorica	a rezerva iz naslova zemljišč - lokacija Črnomelj	a rezerva iz naslova zgradb - lokacija Črnomelj	
Revalorizacijske rezerve na dan 01.01.2019	1.680.982	815.913	2.608.607	1.199.238	6.304.740
Popravek vrednosti revalorizacijskih rezerv za odložene obveznosti za davke na 01.01.2019	-319.387	-140.421	-495.635	-185.877	-1.141.320
Sprememba revalorizacijskih rezerv zaradi prevrednotenja	-733.377	-1.264.397	-2.072.160	-328.463	-4.398.397
Sprememba popravka revalorizacijskih rezerv za odložene obveznosti za davke zaradi prevrednotenja	139.342	240.235	393.710	62.408	835.696
Skupaj	767.560	-348.670	434.522	747.305	1.600.717

Stanje revalorizacijskih rezerv in stanje popravka vrednosti revalorizacijskih rezerv za odložene obveznosti za davek ne upošteva spremembe zaradi izločitve amortizacije za davčne namene.

Z izločitvijo opreme iz registra osnovnih sredstev zaradi uničenja in zaradi neuporabe neopredmetenih dolgoročnih sredstev je družba tekom leta 2019 evidentirala 221.840 EUR prevrednotovalnih poslovnih odhodkov.

Družba na dan 31.12.2019 nima sklenjenih neuresničenih pogodb za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev.

..... POJASNILO 3 DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	2.000	2.000
Druge dolgoročne finančne naložbe	2.000	2.000
Skupaj	2.000	2.000

V letu 2019 ni bilo gibanj v dolgoročnih finančnih naložbah.

Delnice v pridruženih družbah predstavlja naložba v 43,03 % delež v osnovnem kapitalu družbe Jelšingrad Livar, a.d., Banja Luka in naložba v 14,04 % delež v osnovnem kapitalu družbe Topola Livar, a.d., - v stečaju.

Pridružena družba	Sedež družbe	Država družbe	Delež lastništva 31.12.2019	Kapital pridružene družbe 31.12.2019	Poslovni izid leta 2019
Jelšingrad Livar, a.d.	Ul. Brače Podgornika 8, Banja Luka	Republika Srbska, Bosna in Hercegovina	43,03 %	10.453.393	-199.786
Topola Livar, a.d., - v stečaju	Pilota Zorana Tomiča 23, Topola	Srbija	14,04 %	NP	NP

Vrednost finančne naložbe v družbi Jelšingrad Livar, a.d., je bila v celoti slabljena že v preteklih poslovnih letih. Vrednosti kapitala in poslovnega izida so izražene v EUR.

..... POJASNILO 4

ZALOGE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Material	1.640.637	1.799.321
Drobni inventar	0	15.972
Nedokončana proizvodnja in polizdelki	1.363.843	1.347.367
Proizvodi	2.480.380	2.540.233
Odmiki pri vrednotenju zalog proizvodov	172.393	105.924
Skupaj	5.657.254	5.808.817

V strukturi zalog predstavljajo surovine in material 29 %, nedokončana proizvodnja 24 %, proizvodi pa 47 % delež. Stanje zalog se je v primerjavi s stanjem konec preteklega leta zmanjšalo za 3 %.

Odmiki pri vrednotenju zalog proizvodov vsebujejo tudi slabitve zalog zaradi nekurantnosti v višini 36.405 EUR.

Z letnim popisom 31.12.2019 je bil ugotovljen inventurni primanjkljaj vhodnega materiala, polizdelkov in gotovih izdelkov v višini 9.885 EUR in inventurni višek vhodnega materiala, polizdelkov in gotovih izdelkov v višini 8.084 EUR. V skladu s pravilnikom o stopnjah običajnega odpisa blaga (kalo, razsip, razbitje, okvara) družba ni presegla raven običajnega odpisa blaga.

Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za prejeta posojila ali druge obveznosti.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog.

..... POJASNILO 5

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročna posojila pridruženim družbam	460.000	
Kratkoročni depozit Fursu	2.000	4.000
Skupaj	462.000	4.000

Kratkoročne finančne naložbe sestavljata kratkoročni depozit Carinskemu uradu v višini 2.000 EUR ter posojilo pridruženi družbi v višini 460.000 EUR, ki je izkazano kot posledica odprave popravka vrednosti iz preteklih let zaradi nove ocene verjetnosti poplačila.

..... POJASNILO 6
KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	6.247.480	7.740.368
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	447.183	720.710
Skupaj	6.694.663	8.461.078

V primerjavi s preteklim letom so se kratkoročne poslovne terjatve zmanjšale za 1.766.415 EUR, kar znaša 21 %. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev so se zmanjšale zaradi zmanjšanja realizirane prodaje v zadnjem kvartalu.

- Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

v EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost 31.12.2019
Kupci v državi	2.512.032	87.524	2.424.508
Kupci v tujini	4.999.849	1.176.877	3.822.971
Skupaj	7.511.881	1.264.401	6.247.480

v EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost 31.12.2018
Kupci v državi	2.267.246	87.524	2.179.722
Kupci v tujini	6.803.423	1.242.777	5.560.646
Skupaj	9.070.669	1.330.301	7.740.368

Družba je v letu 2019 ni oblikovala popravkov vrednosti terjatev do kupcev.

Gibanje popravkov vrednosti terjatev do kupcev na dan 31.12.2019 in 31.12.2018 je naslednje:

v EUR	Pridružene in odvisne družbe	Drugi kupci	Skupaj
Stanje na dan 01.01.2019	70.540	1.259.760	1.330.301
Povečanje	0	0	0
Zmanjšanje	-65.900	0	-65.900
Stanje 31.12.2019	4.640	1.259.760	1.264.401

v EUR	Pridružene in odvisne družbe	Drugi kupci	Skupaj
Stanje na dan 01.01.2018	70.540	1.272.586	1.343.126
Povečanje	0	9.995	9.995
Zmanjšanje	0	-22.821	-22.821
Stanje 31.12.2018	70.540	1.259.760	1.330.301

Starostna struktura terjatev do kupcev na dan 31.12.2019 in 31.12.2018 je naslednja:

v EUR	Kupci v državi	Kupci v tujini	Skupaj
Nezapadlo	2.114.970	3.016.194	5.131.164
Do 30 dni	263.038	573.377	836.415
Do 60 dni	45.393	66.701	112.094
Do 90 dni	0	93.537	93.537
Nad 90 dni	1.108	73.162	74.270
Skupaj 31.12.2019	2.424.509	3.822.971	6.247.480

v EUR	Kupci v državi	Kupci v tujini	Skupaj
Nezapadlo	1.841.152	4.093.907	5.935.059
Do 30 dni	244.800	1.170.281	1.415.081
Do 60 dni	33.317	163.958	197.275
Do 90 dni	38.069	24.234	62.303
Nad 90 dni	22.384	108.266	130.650
Skupaj 31.12.2018	2.179.722	5.560.646	7.740.368

- Kratkoročne poslovne terjatve do drugih

Največji delež kratkoročnih poslovnih terjatev do drugih v skupni vrednosti 447.183 EUR predstavljajo terjatve do države in državnih institucij v višini 319.749 EUR.

..... POJASNILO 7

DENARNA SREDSTVA

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Denarna sredstva na računih	58.696	49.546
Skupaj	58.696	49.546

Denarna sredstva na transakcijskih računih pri domačih bankah so znašala 55.997 EUR, pri bankah v tujini pa 2.699 EUR.

..... POJASNILO 8

AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	187.119	355.727
Skupaj	187.119	355.727

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve se nanašajo na:

- kratkoročno odložene stroške razvoja novih proizvodov v višini 92.527 EUR,
- projekt prodajni model komunalnega programa v višini 2.092 EUR,
- ostale odložene stroške oziroma prihodke v višini 30.760 EUR in
- kratkoročne nezaračunane prihodke v višini 61.740 EUR.

Pretežni delež aktivnih časovnih razmejitev pripada kratkoročno odloženim stroškom razvoja. Skladno z obstoječo politiko prenašanja razmejitev razvojnih stroškov nazaj med stroške, je med kratkoročnimi razmejitvami evidentirana vrednost 20 % stroškov celotnih razvojnih stroškov.

Kratkoročni nezaračunani prihodki se nanašajo na še nezaračunane storitve kupcem ter sofinanciranje štipendij ter zahtevkov za vračilo trošarine za porabljeno električno energijo.

Pogoj za oblikovanje aktivnih časovnih razmejitev je izpolnjen, kadar je verjetno, da se bodo v prihodnosti zaradi njih povečale gospodarske koristi in je njihovo vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pri stroških projektov, predvsem pri odloženih stroških razvoja, se razmejitve pripoznajo in tudi odpravijo na podlagi ocene posebne skupine, ki jo sestavljajo razvojni in prodajni oddelek družbe ter računovodstvo. Prodajni oddelek sodeluje tudi pri pripoznavanju še nezaračunanih storitev kupcem. Razmejitve za vračilo trošarine za porabljeno električno energijo se pripoznajo glede na izpis porabe električne energije, morebitne razlike pri oceni pa se evidentirajo kot drugi poslovni odhodek ali prihodek, kadar je s strani državnega organa priznana višja vrednost od ocenjene.

..... POJASNILO 9

KAPITAL

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Vpoklicani kapital	6.069.276	6.069.276
· Osnovni kapital	6.069.276	6.069.276
Kapitalske rezerve	7.156	7.156
Revalorizacijske rezerve	1.600.717	5.163.419
Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-1.069.244	-995.796
Preneseni izid preteklih let	-4.724.297	-4.724.297
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-2.795.013	0
Skupaj	-911.405	5.519.758

Vrednost kapitala družbe na dan 31.12.2019 je negativna in znaša - 911.405 EUR. Osnovni kapital družbe sestavlja 6.069.276 delnic.

Kapitalske rezerve predstavljajo zneske vplačil nad nominalno vrednostjo vpisanih delnic.

Vrednost kapitala se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 v največji meri znižala zaradi prevrednotenja nepremičnin, odprave terjatev za odložene davke v višini odprave razmejenih stroškov razvojnih in drugih projektov, oboje v breme tekočega poslovnega izida.

Gibanje revalorizacijskih rezerv je bilo v letu 2019 naslednje:

v EUR	Nepremičnine	Odloženi davki	Skupaj
Začetno stanje 01.01.2019	6.304.740	-1.141.320	5.163.419
Prevrednotenje	-4.398.397	835.696	-3.562.702
Končno stanje 31.12.2019	1.906.342	-305.625	1.600.717

Do spremembe v revalorizacijskih rezervah je prišlo zaradi slabitve vrednosti nepremičnin.

v EUR	Nepremičnine	Odloženi davki	Skupaj
Začetno stanje 01.01.2018	7.769.875	-1.428.376	6.341.499
Prevrednotenje	-1.465.135	287.056	-1.178.080
Končno stanje 31.12.2018	6.304.740	-1.141.320	5.163.419

..... POJASNILO 10

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Rezervacije iz naslova pravnih sporov	0	131.538
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	1.455.215	1.389.807
Rezervacije za prispevke za poklicno zavarovanje	332.207	361.344
Rezervacije za dana poročstva	0	992.349
Prejete državne podpore	372.032	384.392
Skupaj	2.159.455	3.259.430

v EUR	Rezervacije iz naslova tožb	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za prispevke za poklicno zavarovanje	Rezervacije za dana poročstva	Državne podpore	Skupaj
Stanje na dan 31.12.2018	131.538	213.567	1.176.240	361.344	992.349	384.392	3.259.430
Oblikovanje	0	50.952	142.273	17.843	0	0	211.068
Sprememba iz naslova začetnih stroškov MRA	0	0	0	0	4.159	0	4.159
Odprava	-4.950	0	0	0	0	0	-4.950
Črpanje	-126.588	-17.231	-110.586	-46.979	-852.625	-12.360	-1.166.369
Prenos iz / na kratkoročen del	0	0	0	0	-143.883	0	-143.883
Stanje na dan 31.12.2019	0	247.288	1.207.927	332.207	0	372.032	2.159.455

	Rezervacije iz naslova tožb	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za prispevke za poklicno zavarovanje	Rezervacije za dana poročva	Državne podpore	Skupaj
v EUR							
Stanje na dan 31.12.2017	137.541	110.399	226.834	0	1.286.412	395.555	2.156.741
Oblikovanje	109.674	123.114	1.009.131	361.344	0	0	1.603.263
Sprememba iz naslova začetnih stroškov MRA	0	0	0	0	2.146	0	2.146
Odprava	0	0	0	0	-2.533	0	-2.533
Črpanje	-115.676	-19.946	-59.724	0	0	-11.163	-206.509
Prenos iz / na kratkoročen del	0	0	0	0	-297.113	0	-297.113
Uskladitev	0	0	0	0	3.437	0	3.437
Stanje na dan 31.12.2018	131.538	213.567	1.176.240	361.344	992.349	384.392	3.259.430

Na dan 31.12.2019 je družba na osnovi aktuarskega izračuna uskladila stanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in stanje rezervacij za jubilejne nagrade ter stanje rezervacij za prispevke za poklicno zavarovanje.

Pri izračunu so bile uporabljene aktuarske predpostavke, in sicer:

- diskontna obrestna mera 0,97 % letno,
- dolgoročna rast plač v družbe v višini 2 %,
- demografske predpostavke (umrljivost, stopnje fluktuacije zaposlencev).

Rezervacije za dana poročva v višini 852.625 EUR izhajajo iz poročva, ki je bilo dano družbi Topola Livar, a.d. – v stečaju. Rezervacije so bile oblikovane na podlagi ugotovljene visoke stopnje verjetnosti, da bo obveznosti v imenu glavnega dolžnika moral odplačevati porok. Decembra 2019 so bile rezervacije odpravljene in v celotni višini prenesene med kratkoročne obveznosti do novega upnika, saj so zapadle v plačilo.

Preostali del rezervacij za dana poročva je bilo oblikovanih na osnovi poročva družbe pri finančnih obveznostih družbe Jelšingrad Livar, a.d.. Ustrezen kratkoročni del rezervacij v višini 143.883 EUR je izkazan med pasivnimi časovnimi razmejitvami.

Pogoj za oblikovanje dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev je izpolnjen, kadar je verjetno, da se bodo v prihodnosti zaradi njih zmanjšale gospodarske koristi in je njihovo vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Prejete državne podpore v višini 372.032 EUR se nanašajo na sofinanciranje izgradnje infrastrukture na območju družbe Livar v Črnomlju s strani občine Črnomelj. Skupna vrednost sofinanciranja je znašala 402.600 EUR, vrednost prejete državne podpore se je v letu 2019 zmanjšala skladno z obračunano amortizacijo.

..... POJASNILO 11

DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	0	9.549.292
Druge dolgoročne finančne obveznosti	848.627	1.960.166
Skupaj	848.627	11.509.458

- **Dolgoročne finančne obveznosti do bank**

Zaradi kršitev določil Okvirne pogodbe o prestrukturiranju finančnih obveznosti je celotna finančna obveznost iz tega naslova razvrščena med kratkoročne obveznosti.

S strani bank upnic je družba v decembru 2019 prejela obvestila o prenosu vseh preostalih finančnih terjatev bank upnic do družbe na novega upnika.

- **Druge dolgoročne finančne obveznosti**

Druge dolgoročne finančne obveznosti v skupni vrednosti 848.627 EUR predstavljajo obveznosti iz najemov.

..... POJASNILO 12

DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

Družba ne izkazuje dolgoročnih poslovnih obveznosti.

..... POJASNILO 13

KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI

V spodnjih preglednicah razkrivamo kratkoročne obveznosti na presečni dan 31.12.2019.

- **Kratkoročne obveznosti**

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne finančne obveznosti	15.239.602	3.411.668
Kratkoročne poslovne obveznosti	10.552.101	11.820.748
Skupaj	25.791.703	15.232.416

- **Kratkoročne finančne obveznosti**

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	0	3.030.954
Kratkoročne finančne obveznosti do podjetij v tujini	12.474.014	

Kratkoročne finančne obveznosti do podjetij v državi	2.096.212	
Druge kratkoročne finančne obveznosti	669.376	380.715
Skupaj	15.239.602	3.411.668

- **Kratkoročne finančne obveznosti do podjetij v tujini**

Družba izkazuje kratkoročne finančne obveznosti do novega finančnega upnika v višini 12.474.014 EUR.

- **Kratkoročne finančne obveznosti do podjetij v državi predstavljajo:**

Družba je v decembru 2019 prejela obvestilo o prenosu finančnih terjatev iz naslova Pogodbe o zaključku leasing pogodb na novega upnika. Prevzemnik terjatev je družbo konec decembra obvestil, da je zadevno finančno terjatev dalje prenesel na novega upnika. Družba izkazuje kratkoročne finančne obveznosti do novega upnika v višini 1.684.071 EUR.

Kratkoročne finančne obveznosti družba izkazuje do STOR – TRANS transport in ostale storitve Črnomelj d.o.o. – v stečajju, v višini 412.141 EUR, ki izhaja iz regresne pravice na podlagi poroštvene pogodbe.

- **Druge kratkoročne finančne obveznosti predstavljajo**

Med druge kratkoročne finančne obveznosti družba uvršča obveznosti iz najemov v višini 461.253 EUR ter obveznosti na podlagi obveznic v višini 208.123 EUR.

- **Kratkoročne poslovne obveznosti**

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	8.163.979	10.085.611
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	18.745	11.842
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	2.369.377	1.723.295
Skupaj	10.552.101	11.820.748

Družba ne izkazuje kratkoročnih obveznosti do odvisnih družb. Kratkoročne poslovne obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom znižali za 19 %.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev na dan 31.12.2019 je naslednja:

v EUR	Dobavitelji v državi	Dobavitelji v tujini	Skupaj
Nezapadlo	3.126.446	1.507.029	4.633.475
Do 30 dni	1.378.880	815.950	2.194.830
Do 60 dni	674.162	235.692	909.854
Do 90 dni	203.390	149.675	353.065
Nad 90 dni	72.224	531	72.755
Skupaj	5.455.102	2.708.877	8.163.979

Obveznosti do dobaviteljev na domačem trgu znašajo 5.455.101 EUR, do dobaviteljev v tujini pa 2.708.877 EUR.

Med drugimi poslovnimi obveznostmi se izkazujejo obveznosti za plače v višini 1.080.550 EUR, obveznosti do državnih in drugih institucij v višini 343.559 EUR ter druge kratkoročne obveznosti v višini 945.269 EUR.

..... POJASNILO 14 PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

- Kratkoročni vračunani stroški in odloženi prihodki

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Kratkoročno odloženi prihodki	105.087	123.567
Vračunani stroški dopusta zaposlencev	134.707	280.426
Vračunani stroški za poročstva	143.564	568.399
Drugi vnaprej vračunani stroški	296.063	202.031
Skupaj	679.421	1.174.423

Pasivne časovne razmejitev v skupni vrednosti 679.421 se v celoti nanašajo na kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in so se v primerjavi z letom 2018 znižale.

v EUR	31.12.2019
Stanje na dan 31.12.2018	1.174.423
Spremembe v letu:	-495.002
<i>prenos iz dolgoročnega dela</i>	143.536
<i>Oblikovanje</i>	1.672.226
<i>Črpanje</i>	-1.954.124
<i>spremembe iz naslova začetnih stroškov MRA</i>	977
<i>odprava rezervacij</i>	-357.616
Stanje na dan 31.12.2019	679.421

v EUR	31.12.2018
Stanje na dan 31.12.2017	1.326.931
Spremembe v letu:	-152.508
<i>prenos iz dolgoročnega dela</i>	572.243
<i>Oblikovanje</i>	2.093.991
<i>Črpanje</i>	-2.819.807
<i>spremembe iz naslova začetnih stroškov MRA</i>	1.633
<i>odprava rezervacij</i>	-568
Stanje na dan 31.12.2018	1.174.423

Pogoj za oblikovanje kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev je izpolnjen, kadar je verjetno, da se bodo v prihodnosti zaradi njih zmanjšale gospodarske koristi in je njihovo vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Višino kratkoročnih razmejitev za odobrene super rabate kupcem sporoči prodajni oddelek, ki jih tudi spremlja na podlagi dogovorov oziroma pogodb s kupci. Njihova odprava se pripozna kot prihodek ali kot zmanjšanje prihodkov, kadar je njihova ocenjena vrednost nižja od dejanske.

Vračunane stroške za neizkoriščene letne dopuste zaposlenecv se pripozna na podlagi obračuna, ki temelji na dejanskem številu dni neizkoriščenega dopusta zaposlenca. Učinek odprave se evidentira med stroški dela tekočega poslovnega leta, ne glede na njegovo pozitivno ali morebitno negativno vrednost.

Razmejitve za druge vnaprej vračunane stroške se oblikujejo na podlagi pričakovanih obračunov dobaviteljev, za katere na dan sestavitve izkazov računi še nismo prispeli. Učinek odprave se evidentira med stroški in odhodki prihodnjega poslovnega leta.

..... POJASNILO 15 ZABILANČNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

v EUR	31.12.2019	31.12.2018
Blago prejeto v komisijsko in konsignacijsko prodajo	332.303	338.053
Terjatve za dana posojila	217.173	176.275
Terjatve za dana poroštva	2.595.427	2.367.398
Pogojna obveznost	497.725	467.866
Skupaj	3.642.627	3.349.592

V letu 2019 je družba na podlagi poroštva za finančne obveznosti družbe Jelšingrad Livar, a.d. odplačala 259.466 EUR glavnice in obresti ter v tej višini vzpostavila zabilančno terjatev za dano poroštvo. Na presečni dan 31.12.2019 skupna višina teh terjatev znaša 2.595.427 EUR. Družba od vključno junija 2019 dalje ni več plačevala obveznosti iz naslova poroštva za družbo Jelšingrad Livar, a.d..

Druga zabilančna sredstva se nanašajo na zaloge vhodnega materiala na konsignacijskem skladišču v višini 332.303 EUR ter na terjatve iz naslova obračunanih obresti do družbe Jelšingrad, a.d, v višini 217.173 EUR za dano posojilo po dveh kreditnih pogodbah v skupni višini 660.000 EUR.

Na podlagi Okvirne pogodbe o finančnem prestrukturiranju z dne 30.09.2015 je družba Livar prevzela pogojno obveznost poplačila škode za primer neobstoja ločitvene pravice finančnega upnika na obveznicah družbe. Rezervacije v ta namen niso bile oblikovane, ker se pričakuje, da bo ločitvena pravica finančnega upnika v sodnih postopkih ustrezno priznana in potrjena. Pogojna obveznost družbe iz tega naslova je na dan 31.12.2019 znašala 497.725 EUR.

Družba nima drugih pogojnih obveznosti ali sredstev, ki na dan 31.12.2019 ne bi bila ustrezno razkrita v teh pojasnilih.

17. POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

..... POJASNILO 16

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

v EUR	2019	2018
Prihodki od prodaje proizvodov	49.163.841	55.508.491
Prihodki od prodaje storitev	358.935	278.326
Prihodki od najemnin	18.000	27.000
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala	276.814	307.769
Skupaj	49.817.590	56.121.586

v EUR	2019	2018
Prihodki od prodaje na domačem trgu	9.913.255	11.295.101
· Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	9.743.870	11.101.864
· Prihodki od najemnin	18.000	27.000
· Prihodki od prodaje blaga in materiala	151.385	166.237
Prihodki od prodaje na tujem trgu	39.904.335	44.826.485
· Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	39.778.906	44.684.953
· Prihodki od prodaje blaga in materiala	125.429	141.532
Skupaj	49.817.590	56.121.586

Čiste prihodke od prodaje so se v primerjavi z letom 2019 zmanjšali. V strukturi prihodkov od prodaje je bil 80 % delež dosežen s prodajo na tujih trgih.

..... POJASNILO 17

SPREMEMBE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE

v EUR	2019	2018
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	55.635	225.725
Skupaj	55.635	225.725

V letu 2019 je družba dosegla povečanje vrednosti zalog v znesku 55.635 EUR, kar glede na pravila predstavitve izkaza poslovnega izida povečuje poslovni izid.

..... POJASNILO 18

VREDNOST USREDSTVENIH LASTNIH PROIZVODOV

v EUR	2019	2018
Usredstveni lastni proizvodi	9.653	78.654
Skupaj	9.653	78.654

Usredstveni lastni proizvodi izkazujejo predvsem vrednost lastnih investicij v modele, izvedene z delom in sredstvi družbe v višini 9.653 EUR.

..... POJASNILO 19

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

(S PREVREDNOTOVALNIMI POSLOVNIMI PRIHODKI)

v EUR	2019	2018
Prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij	217.646	92.578
Drugi poslovni prihodki	780.735	187.114
Skupaj	998.381	279.692

Od vseh prihodkov od porabe in odprave rezervacij se večji delež v višini 118.306 EUR nanaša na odpravo oblikovanih rezervacij v zvezi s poročtvom za obveznosti pridružene družbe Jelšingrad Livar, a.d., ker je te obveznosti slednja družba od junija 2019 plačevala sama.

Večji delež med drugimi poslovnimi prihodki zavzemajo odprava slabitve do pridružene družbe ter odprava obveznosti v višini 110.605 EUR.

..... POJASNILO 20

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

v EUR	2019	2018
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	158.791	129.287
Stroški materiala	25.867.144	30.181.233
Stroški storitev	7.421.911	8.143.795
Skupaj	33.447.846	38.454.316

Družba v letu 2019 izkazuje nižje skupne stroške nabavne vrednosti blaga in materiala ter materiala in storitev. Stroški materiala so se znižali za 14 %, stroški storitev pa za 9 %, kar je posledica nižjih prihodkov in nižjih zalog.

V nadaljevanju je podrobneje prikazana členitev posameznih vrst stroškov materiala in storitev.

- Stroški materiala

v EUR	2019	2018
Stroški materiala	21.076.809	25.012.245
Stroški pomožnega materiala	231.349	257.279
Stroški energije	2.696.156	2.858.770
Stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in materiala za vzdrževanje osnovnih sredstev	1.184.923	1.285.001
Odpis drobnega inventarja in embalaže	636.881	714.520
Uskladitev stroškov materiala in drobnega inventarja zaradi ugotovljenih popisnih razlik	-5.941	19.400
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	28.960	26.999
Drugi stroški materiala	18.007	7.019
Skupaj	25.867.144	30.181.233

- Stroški storitev

v EUR	2019	2018
Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev	3.756.370	3.946.752
Stroški transportnih storitev	777.661	879.600
Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem opredmetenih osnovnih sredstev	467.811	391.616
Stroški najemnin	90.773	420.716
Povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom	88.816	111.636
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev ter zavarovalne premije	331.569	339.038
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	992.082	924.805
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	42.723	93.089
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti	24.035	235.771
Stroški drugih storitev	850.071	800.772
Skupaj	7.421.911	8.143.795

Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev v višini 3.756.370 EUR so se v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 znižali za 5 %. V stroške storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev je zajet tudi strošek agencijske delovne sile, ki je v letu 2019 znašal 2.778.639 EUR.

Za revidiranje letnega poročila za obdobje 2019 - 2021 je bila imenovana revizijska družba Deloitte Revizija, d.o.o., Dunajska cesta 165, 1000 Ljubljana. Z revizijsko družbo je bila sklenjena Pogodba o izvedbi revizije. Skupni strošek dogovorjenih storitev znaša 15.000 EUR (brez DDV) na leto.

Zaradi posebne revizije na podlagi sklepa sodišča Ng 9/2019 z dne 30.05.2019 je imela družba do dne 31.12.2019 57.065 EUR dodatnih stroškov posebne revizije, ki jo izvaja revizijska družba, ki ne revidira računovodskih izkazov. Posebna revizija se je zaključila 15.02.2020, skupni stroški pa so omejeni na 100.000 EUR.

..... POJASNILO 21

STROŠKI DELA

Stroški dela so se v primerjavi z letom 2018 povečali za 2 %. Povečanje je posledica rasti minimalne plače ter med stroške dela prenesenih aktivnih časovnih razmejitev v vrednosti 628.924 EUR. Aktivne časovne razmejitve se vsebinsko nanašajo na prenos stroškov razvoja in drugih projektov nazaj v stroške dela. Brez vpliva prenesenih aktivnih časovnih razmejitev so se stroški dela glede na leto 2018 zmanjšali za 3 %.

v EUR	2019	2018
Stroški plač	10.549.286	10.094.583
Stroški socialnih zavarovanj	2.080.097	2.058.106
· Stroški pokojninskega zavarovanja	1.307.697	1.044.622
· Stroški drugih socialnih zavarovanj	772.399	624.255
Drugi stroški dela	1.718.680	1.920.343
Skupaj	14.348.063	14.073.033

Druge stroške dela sestavljajo regres za letni dopust v višini 567.083 EUR, stroški odpravnin v višini 15.930 EUR, stroški jubilejnih nagrad v višini 1.623 EUR, stroški prevoza na in z dela, stroški prehrane delavcev v višini 1.107.919 EUR in stroški solidarnostne denarne pomoči v višini 6.246 EUR.

Na podlagi izvedenega aktuarskega izračuna o vrednotenju rezervacij iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad ter prispevkov za poklicno zavarovanje na dan 31.12.2019 je družba evidentirala 116.852 EUR stroškov rezervacij iz stroškov dela.

V letu 2019 je bilo v družbi v povprečju najetih 125 delavcev, na dan 31.12.2019 pa je bilo v družbi najetih 81 delavcev. Stroški najema delovne sile so se znižali za 1 %.

v EUR	2019	2018
Stroški v zvezi z agencijami za posredovanje delovne sile	2.778.639	2.816.825
Skupaj	2.778.639	2.816.825

Znesek prejemkov upravnega odbora, revizijske komisije in zaposlenih na osnovi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, je v letu 2019 znašal:

v EUR	2019	2018
Upravni odbor	373.248	309.957
Revizijska komisija	4.400	2.032
Zaposleni na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	1.059.866	846.418
Skupaj	1.437.514	1.158.408

Zaposlenih na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, je bilo na dan 31.12.2019 skupaj 16. V znesek 1.059.866 EUR so vključeni tudi prejemki zaposlenih, ki so imeli sklenjeno individualno pogodbo, vendar na dan 31.12.2019 niso bili več zaposleni v družbi. Zgoraj naštetimi prejemki upravnega odbora, revizijske komisije in zaposlenih na osnovi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, vključujejo bruto plače,

bonitete, regres za letni dopust, povračila prejemkov službenih poti ter povračila stroškov prevoza na delo. Družba ni izdala nobenih poroštev za obveznosti članov upravnega odbora.

..... POJASNILO 22

ODPISI VREDNOSTI

v EUR	2019	2018
Amortizacija	2.156.662	2.134.859
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	221.840	4.464
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	36.405	398.373
Skupaj	2.414.907	2.537.696

- Amortizacija

v EUR	2019	2018
Amortizacija neopredmetenih sredstev	323.421	316.155
Amortizacija zgradb	228.464	277.492
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev v tuji lasti	4.310	4.310
Amortizacija opreme in nadomestnih delov	1.239.028	1.536.902
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev vzetih v finančni najem	361.439	0
Skupaj	2.156.662	2.134.859

- Prevrednotovalni poslovni odhodki

v EUR	2019	2018
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	221.840	4.464
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	36.405	398.373
Skupaj	258.246	402.837

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih izhajajo iz naslova izločitve osnovnih sredstev v višini 221.840 EUR.

Prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih predstavljajo predvsem slabitve zalog gotovih izdelkov zaradi nekurantnosti v višini 36.405 EUR.

..... POJASNILO 23

DRUGI POSLOVNI ODHODKI

v EUR	2019	2018
Oblikovanje rezervacij	0	109.674
Drugi stroški	432.523	327.846
Skupaj	432.523	437.520

- Rezervacije

v EUR	2019	2018
Rezervacije iz naslova tožb	0	109.674
Skupaj	0	109.674

Družba v letu 2019 ni oblikovala novih rezervacij.

- Drugi stroški

v EUR	2019	2018
Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	112.875	118.297
Izdatki za varstvo okolja	221.275	155.178
Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami	2.809	3.922
Šolnine	56.150	18.198
Ostali stroški	39.415	32.252
Skupaj	432.523	327.846

..... POJASNILO 24

FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL

v EUR	2019	2018
Finančni prihodki iz danih posojil, danih drugim	3	5
Skupaj	3	5

..... POJASNILO 25

FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV

v EUR	2019	2018
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	7.653	956
Skupaj	7.653	956

..... POJASNILO 26

FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE FINANČNIH NALOŽB

V letu 2019 družba ne izkazuje finančnih odhodkov iz naslova slabitev finančnih naložb.

..... POJASNILO 27

FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI

v EUR	2019	2018
Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank in obveznic	544.556	698.773
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	116.976	138.244
Skupaj	661.532	837.016

..... POJASNILO 28

FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI

v EUR	2019	2018
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	119.177	60.089
Odhodki iz naslova drugih poslovnih obveznosti	27.377	14.178
Ostali finančni odhodki	52.689	75.790
Skupaj	199.243	150.057

Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti v višini 60.089 EUR vključujejo odhodke za zamudne obresti, obračunane s strani dobaviteljev. Odhodki iz naslova drugih poslovnih obveznosti se nanašajo predvsem na zamudne obresti do Finančne uprave Republike Slovenije in znašajo 8.693 EUR. Ostali finančni odhodki vsebujejo predvsem odhodke za obresti od financiranja odkupa terjatev v višini 75.142 EUR.

..... POJASNILO 29

DRUGI PRIHODKI

v EUR	2019	2018
Drugi prihodki	63.871	9.772
Skupaj	63.871	9.772

Med drugimi prihodki največji del predstavljajo prihodki prejetih subvencij iz naslova zaposlovanja in štipendiranja ter sredstva za odpravo posledic škode zaradi vremenske ujme v 2018.

..... POJASNILO 30

DRUGI ODHODKI

v EUR	2019	2018
Odškodnine in denarne kazni	70.865	3.311
Drugi odhodki	53.985	26.302
Skupaj	124.850	29.613

Odškodnine in drugi odhodki se nanašajo predvsem na odhodke za sanacijo deponije, plačila po sodni odločbi ter dane donacije lokalnim nepridobitnim društvom.

..... POJASNILO 31

ODHODEK ZA DAVEK

Odložene obveznosti za davek so pripoznane zaradi slabitve vrednosti nepremičnin (model revaloriziranja) po veljavni davčni stopnji 19 %. Gibanje odloženih obveznosti za davek je bilo v letu 2019 naslednje:

v EUR	Nepremičnine	Skupaj
Stanje 31.12.2018	1.141.321	1.141.321
V breme / (dobro) kapitala	-835.696	-835.696
· odprava odloženih obveznosti za davek	-835.696	-835.696
Stanje 31.12.2019	305.625	305.625

Družba je v letu 2019 skladno s SRS 2016 v celoti odpravila terjatve za odložene davke iz naslova obstoječih odbitnih začasnih davčnih razlik in neizrabljenih davčnih izgub, saj družba glede na finančni položaj in upošteva spremembe Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki stopijo v veljavo 2020, ne more oceniti kdaj v naslednjih letih se bodo pojavili pomembni zneski pozitivnih davčnih osnov, ki jih bo mogoče zmanjšati z odbitnimi začasnimi davčnimi razlikami, neizrabljenimi davčnimi izgubami in neizrabljenimi davčnimi dobropisi.

Gibanje odloženih terjatev za davek je bilo v letu 2019 naslednje:

v EUR	Neizrabljena davčna izguba
Stanje 31.12.2018	2.118.835
V breme / (dobro) kapitala	0
V breme / (dobro) izkaza poslovnega izida	-2.118.835
· odprava odloženih terjatev za davek	-2.118.835
Stanje 31.12.2019	0

..... POJASNILO 32

DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

V letu 2019 družba izkazuje izgubo pred davki v višini 2.795.013 EUR in posledično ne izkazuje obveznosti iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb.

..... POJASNILO 33

ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

v EUR	2019	2018
Poslovni izid iz rednega delovanja	-615.200	216.979
· Poslovni izid iz poslovanja	237.920	1.203.092
· Poslovni izid iz financiranja	-853.120	-986.113
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	-60.979	-19.841
Celotni dobiček / izguba	-676.179	197.139
Davek od dohodkov pravnih oseb	0	0
Odloženi davki	-2.118.835	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-2.795.013	197.139
Bilančna izguba	-7.519.310	-4.724.297

18. POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI

Prikaz stanj na dan 31.12.2019:

v EUR		Kratkoročne poslovne obveznosti
Družba		
Topola Livar, a.d., - v stečaju	pridružena družba	0
Jelšingrad Livar, a.d.	pridružena družba	0
Vimpro, d.o.o.	obvladujoča družba	0
Skupaj		0

v EUR		Kratkoročne dana posojila
Družba		
Topola Livar, a.d., - v stečaju	pridružena družba	0
Jelšingrad Livar, a.d.	pridružena družba	460.000
Vimpro, d.o.o.	obvladujoča družba	0
Skupaj		460.000

V letu 2019 družba Livar ni imela prometa s povezanimi osebami upoštevajoč definicijo povezane osebe v Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1). Vzpostavitev stanja kratkoročnih posojil v višini 460.000 EUR je posledica odprave slabitve danih posojil iz preteklih let.

19. DOGODKI PO BILANCI STANJA

Pomembnejši dogodki po bilanci stanja, pojasnilo glede predpostavke delujočega podjetja ter vpliv epidemije COVID-19 na poslovanje so podrobneje opisani v točkah 3, 4 in 5 poslovnega poročila.